

Α.Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2009

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ:

ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ Α.Μ. 7262

ΣΑΡΡΗ-ΧΑΣΑΝ ΓΚΙΟΥΛΕΡ Α.Μ. 7133

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

κ. ΜΑΡΝΕΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ευχαριστούμε,
τον καθηγητή μας κ. Μαρνελάκη
Ιωάννη και τον κ. Χαραλαμπάκη Ιωάννη
(εφοριακό απο Β' Δ.Ο.Υ. Ηρακλείου) για
την πολύτιμη βοήθεια τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

➤ ΜΕΡΟΣ 1^ο: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ</u>	<u>σελ.</u>
Άρθρο 1: Αντικείμενο του φόρου.....	12
Άρθρο 2: Υποκείμενο του φόρου.....	12
Άρθρο 3: Χρόνος επιβολής του Φόρου.....	13
Άρθρο 4: Εισόδημα και εξεύρεση του.....	14
Άρθρο 5: Φορολογία των εισοδημάτων των συζύγων και των ανηλίκων τέκνων.....	15
Άρθρο 6: Απαλλαγές από το φόρο.....	16
Άρθρο 7: Πρόσωπα που θεωρείται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους.....	17
Άρθρο 8: Έκπτωση δαπανών από το συνολικό εισόδημα.....	18
Άρθρο 9: Υπολογισμός και καταβολή του φόρου.....	20
Παραδείγματα εφαρμογής.....	27
Άρθρο 10: Φορολογία του εισοδήματος των εταιριών, κοινοπραξιών και κοινωνιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα.....	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

Άρθρο 11: Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από ακίνητα.....	33
Άρθρο 12: Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από κινητές αξίες.....	34

Άρθρο 13: Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από επιχειρήσεις ή επαγγέλματα.....35

Άρθρο 14: Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες.....36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑΣ ΥΛΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 15: Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση την τεκμαρτή δαπάνη.....37

Άρθρο 16: Τεκμήριο δαπανών διαβίωσης.....37

Άρθρο 17: Τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.....38

Άρθρο 18: Μη εφαρμογή του τεκμηρίου.....39

Άρθρο 19: Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής.....40

➤ ΜΕΡΟΣ 2^ο: ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

Άρθρο 20: Εισόδημα και απόκτηση του.....42

Άρθρο 21: Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.....42

Άρθρο 22: Ακαθάριστο εισόδημα.....43

Άρθρο 23: Καθαρό εισόδημα.....44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

Άρθρο 24: Εισόδημα και απόκτηση του.....45

Άρθρο 25: Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.....46

Άρθρο 26: Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος.....46

Άρθρο 27: Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.....47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 28: Έννοια και απόκτηση του εισοδήματος.....	48
Άρθρο 29: Διαχειριστική περίοδος.....	49
Άρθρο 30: Ακαθάριστο εισόδημα.....	49
Άρθρο 31: Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.....	50
Άρθρο 32: Εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.....	52
Άρθρο 33: Ειδικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.....	54
Άρθρο 34: Εισόδημα τεχνικών επιχειρήσεων.....	55
Άρθρο 35: Προσδιορισμός ελάχιστου κόστους κατασκευής οικοδομών.....	55
Άρθρο 36: Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων των εργολάβων, υπεργολάβων και γενικά επιτηδευματιών, που εκτελούν οποιαδήποτε επί μέρους εργασία σε ανεγειρόμενες οικοδομές.....	56
Άρθρο 37: Προσδιορισμός εισοδήματος αλλοδαπών επιχειρήσεων.....	57
Άρθρο 38: Εισόδημα από διάθεση και αποτίμηση χρεογράφων και παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων.....	57
Άρθρο 39: Υπερτιμολογήσεις και υποτιμολογήσεις.....	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 40: Έννοια και απόκτηση του εισοδήματος.....	59
Άρθρο 41: Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.....	59
Άρθρο 42: Προσδιορισμός καθαρού γεωργικού εισοδήματος.....	60
Άρθρο 43: Εκπτώσεις του εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις.....	61
Άρθρο 44: Απαλλαγές του εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις.....	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο 45: Εισόδημα και απόκτηση του.....	63
Άρθρο 46: Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος.....	64
Άρθρο 47: Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.....	64

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ

Άρθρο 48: Εισόδημα και απόκτηση του.....	66
Άρθρο 49: Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.....	67
Άρθρο 50: Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος.....	67
Άρθρο 51: Ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από ελευθέριο επάγγελμα.....	68

**➤ ΜΕΡΟΣ 3^ο: ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ - ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ -
ΑΠΟΔΟΣΗ ΦΟΡΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 52: Προκαταβολή του φόρου.....	70
Άρθρο 53 Μείωση του προκαταβλητέου φόρου.....	70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 54: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από κινητές αξίες.....	71
Άρθρο 55: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.....	72
Άρθρο 56: Παρακράτηση φόρου.....	73

Άρθρο 57: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.....	73
Άρθρο 58: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών.....	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΑΠΟΔΟΣΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 59: Απόδοση φόρου με τριμηνιαίες δηλώσεις.....	75
Άρθρο 60: Απόδοση φόρου με μηνιαίες δηλώσεις.....	75

➤ ΜΕΡΟΣ 4^ο: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΔΗΛΩΣΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 61: Υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης.....	78
Άρθρο 62: Προθεσμία υποβολής και περιεχόμενο της δήλωσης.....	80
Άρθρο 63: Αρμόδιος προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.....	81
Άρθρο 64: Δήλωση εταιριών, κοινοπραξιών και κοινωνιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα.....	81
Άρθρο 65: Μεταγραφή δηλώσεων.....	82

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΛΕΓΧΟΣ - ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 66: Φορολογικός έλεγχος.....	82
Άρθρο 67: Προσωρινός φορολογικός έλεγχος.....	83
Άρθρο 68: Έκδοση φύλλων ελέγχου.....	84
Άρθρο 69: Κοινοποίηση φύλλων ελέγχου.....	84
Άρθρο 70: Διοικητική επίλυση της διαφοράς.....	85

Άρθρο 71: Δικαστικός συμβιβασμός.....	85
Άρθρο 72: Μεταφορά φορολογητέας ύλης.....	86
Άρθρο 73: Επιβράβευση ειλικρίνειας.....	87
Άρθρο 74: Βεβαίωση του φόρου.....	87
Άρθρο 75: Ακύρωση ή τροποποίηση οριστικής εγγραφής.....	88

➤ **ΜΕΡΟΣ 5^ο: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ -**
ΑΠΟΡΡΗΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 76: Αλλαγή κατοικίας ή έδρας.....	90
Άρθρο 77: Υποχρεώσεις εκμισθωτών ακινήτων.....	90
Άρθρο 78: Υποχρεώσεις μισθωτών ακινήτων και σκαφών αναψυχής.....	91
Άρθρο 79: Υποχρεώσεις κομιστών τίτλων.....	92
Άρθρο 80: Υποχρεώσεις οφειλετών τόκων.....	93
Άρθρο 81: Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων, υποθηκοφυλάκων, τραπεζών...93	
Άρθρο 82: Υποχρεώσεις υπηρεσιών.....	94
Άρθρο 83: Υποχρεώσεις εκείνων που ενεργούν παρακράτηση φόρων.....	95

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ - ΑΠΟΡΡΗΤΟ

Άρθρο 84: Παραγραφή.....	97
Άρθρο 85: φορολογικό απόρρητο.....	97

➤ **ΜΕΡΟΣ 6^ο: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΕΣ
ΚΥΡΩΣΕΙΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ - ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ

ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 86: Πρόσθετοι φόροι.....	100
Άρθρο 87: Πρόστιμα.....	100
Άρθρο 88: Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από ακίνητα.....	100
Άρθρο 89: Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.....	100
Άρθρο 90: Κυρώσεις για τη μη υποβολή ή ανακριβή υποβολή δήλωσης.....	100
Άρθρο 91: Αναστολή λειτουργίας καταστημάτων επιτηδευματιών.....	100
Άρθρο 92: Διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου σε περίπτωση Φοροδιαφυγής.....	100

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 93: Αδικήματα φοροδιαφυγής.....	101
Άρθρο 94: Ποινικές κυρώσεις σε υπερτιμολογήσεις και υποτιμολογήσεις...101	
Άρθρο 95: Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για μη απόδοση παρακρατούμενων φόρων.....	101
Άρθρο 96: Ποινικές κυρώσεις για άλλες πράξεις φοροδιαφυγής.....	101
Άρθρο 97: Μη επιβολή κυρώσεων.....	101

Έντυπα δήλωσης φορολογίας φυσικών προσώπων.....

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων είναι ένα μεγάλο σύνολο διαχρονικού σχεδιασμού διατάξεων. Είναι ένα πολύπλοκο νομοθέτημα για το οποίο απαιτείται συνδυαστική ανάλυση. Πέραν του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ισχύει παράλληλα ένας τεράστιος αριθμός συναφών διατάξεων με ειδικές ρυθμίσεις σε ένα μεγάλο πλήθος άλλων νόμων. Στην Ελλάδα το πιο γνωστό χαρακτηριστικό της φορολογίας της είναι ο «ευκαιριακός χαρακτήρας» των διατάξεων και αυτό συμβαίνει γιατί κάθε κυβέρνηση ακολουθεί το δικό της φορολογικό πρόγραμμα. Ως αποτέλεσμα αυτού πολλοί από τους φόρους που θα δούμε στη συνέχεια μπορεί να έχουν καταργηθεί ενώ σε άλλους φόρους ίσως έχει διαφοροποιηθεί το πεδίο εφαρμογής τους.

ΜΕΡΟΣ 1^ο:
ΓΕΝΙΚΕΣ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 1: Αντικείμενο του φόρου.

Επιβάλλεται φόρος στο συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή και αποκτάται από κάθε φυσικό πρόσωπο για το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2.

Άρθρο 2: Υποκείμενο του φόρου.

1. Σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο αποκτά εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα ανεξάρτητα από την ιθαγένεια και τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του. Επίσης, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του, σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο για τα εισοδήματα του που προκύπτουν στην αλλοδαπή, εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Τα παραπάνω ισχύουν με την επιφύλαξη διατάξεων, τυχόν σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας που έχει υπογραφεί μεταξύ Ελλάδας και άλλου Κράτους, στο οποίο προέκυψε το εισόδημα που απέκτησε ο κάτοικος της Ελλάδας. Και στις δύο περιπτώσεις επιβάλλεται η φορολογία, αλλά

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

προβλέπεται αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή, μέχρι όμως το ποσό του ελληνικού φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα της αλλοδαπής.

2. Οι έμμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή θεωρείται ότι κατοικούν στην Ελλάδα.
3. Σε φόρο υπόκειται και η σχολάζουσα κληρονομία.
4. Οσε φόρο υπι ετερόρρυθμες και οι ομόρρυθμες εταιρίες, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρίες, οι συμμετοχικές ή αφανείς, καθώς και οι κοινοπραξίες της.

Άρθρο 3: Χρόνος επιβολής του Φόρου.

1. Φόρος επιβάλλεται κάθε οικονομικό έτος στο εισόδημα που αποκτάται μέσα στο αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος, κατά τις διακρίσεις που ορίζει αυτός ο νόμος.
2. Η χρονική διάρκεια του οικονομικού έτους αρχίζει από την 1η /1 και λήγει την 31η /12 του ίδιου ημερολογιακού έτους.

Άρθρο 4: Εισόδημα και εξεύρεση του.

Εισόδημα στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος είναι το εισόδημα που προέρχεται από κάθε πηγή, εφόσον βέβαια έχουν αφαιρεθεί πρώτα οι δαπάνες για την απόκτησή του όπως θα δούμε αναλυτικότερα στα άρθρα 20 έως 51 και διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

- ✓ Α-Β. Εισόδημα από ακίνητα.
- ✓ Γ. Εισόδημα από κινητές αξίες.
- ✓ Δ. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.
- ✓ Ε. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.
- ✓ ΣΤ. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.
- ✓ Ζ. Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελματιών κ κάθε άλλη πηγή.

Για να βρεθεί το συνολικό εισόδημα, αθροίζονται τα επιμέρους εισοδήματα των κατηγοριών Α' έως Ζ' τα οποία αποκτώνται από κάθε φυσικό πρόσωπο κατά το προηγούμενο από τη φορολογία οικονομικό έτος. Κατά την άθροιση αυτή συμψηφίζονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία (ζημίες), των επί μέρους εισοδημάτων.

Άρθρο 5: Φορολογία των εισοδημάτων των συζύγων και των ανήλικων τέκνων.

1. Κατά την διάρκεια του γάμου οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή δήλωση των εισοδημάτων τους, στα οποία ο φόρος, τα τέλη και οι εισφορές που αναλογούν υπολογίζονται χωριστά στο εισόδημα καθενός συζύγου.
2. Ειδικά το εισόδημα του ενός συζύγου, το οποίο προέρχεται από επιχείρηση που εξαρτάται οικονομικά από τον άλλον σύζυγο, προστίθεται στα εισοδήματα του άλλου συζύγου και φορολογείται στο όνομα του.
3. Το εισόδημα των ανήλικων τέκνων προστίθεται στα εισοδήματα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα και φορολογείται στο όνομα του. Δεν συμπεριλαμβάνονται εδώ περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν στον ανήλικο από κληρονομιά ή από χαριστικές παροχές καθώς και οι συντάξεις που απονεμήθηκαν στο τέκνο λόγω θανάτου του γονέα του. Κατ' εξαίρεση η χαριστική παροχή περιουσιακού στοιχείου από τον γονέα στο τέκνο φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε.

Άρθρο 6: Απαλλαγές από το φόρο.

1. Απαλλάσσονται από το φόρο προσωπικά και με τον όρο της αμοιβαιότητας, οι αλλοδαποί πρεσβευτές και οι λοιποί διπλωματικοί αντιπρόσωποι και πράκτορες για το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και από κάθε άλλη πηγή που αποκτάται στην αλλοδαπή καθώς και οι προξενικοί πράκτορες για το εισόδημα που αποκτούν στην Ελλάδα από μισθωτές υπηρεσίες.
2. Από το εισόδημα από ακίνητα απαλλάσσεται, το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από την παραχώρηση της χρήσης ακινήτων από τον κύριο αυτών, στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, χωρίς αντάλλαγμα. Επίσης απαλλάσσεται το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση καθώς και το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης κατοικίας μέχρι 200 τ.μ.. από τον γονέα προς τα τέκνα του ή το αντίστροφο προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία.
3. Από το εισόδημα από κινητές αξίες απαλλάσσονται, οι τόκοι οποιασδήποτε μορφής κατάθεσης (όχι σε €) σε τράπεζες της Ελλάδας ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων από κάτοικους του εξωτερικού, οι τόκοι των ομολογιακών δανείων που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε € ή σε συνάλλαγμα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό καθώς και οι τόκοι ομολογιακών δανείων της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού και του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας. Επιπλέον απαλλάσσονται τα μερίσματα από ιδρυτικούς

τίτλους και μετοχές ημεδαπών ανωνύμων εταιριών που ασχολούνται με την εκμετάλλευση πλοίων των οποίων τα κέρδη υπόκεινται σε ειδικό φόρο.

4. Από το εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις απαλλάσσονται, τα κέρδη από τη λιανική πώληση καπνού ή από την άσκηση του μικροπωλητή ή από την εκμετάλλευση περιπτέρου, καφενείου κ.λπ., μέσα στα κτίρια στα οποία στεγάζονται δημόσιες γενικά υπηρεσίες, τα οποία πραγματοποιούνται από ανάπηρους καθώς και το ποσό της επιχορήγησης που καταβάλλεται στους νέους επαγγελματίες οι οποίοι υπάγονται στα προγράμματα απασχόλησης του Ο.Α.Ε.Δ..
5. Από το εισόδημα από μισθωτές απαλλάσσονται, οι συντάξεις και οι κάθε είδους περιθάλψεις σε ανάπηρους πολέμου και θύματα ή οικογένειες των θυμάτων ως και σε ανάπηρους και στρατιωτικούς γενικά που έπαθαν κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους προδήλως, αναμφισβήτητα και εξαιτίας αυτής. Επίσης, απαλλάσσονται οι συντάξεις και οι μισθοί σε πρόσωπα που χαρακτηρίζονται από απόλυτη αναπηρία ή από τύφλωση ή από βαριές κινητικές αναπηρίες.

Άρθρο 7: Πρόσωπα που θεωρείται ότι βαρύνουν τους φορολογούμενους.

Θεωρείται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο:

1. Ο ή η σύζυγος που δεν έχει φορολογικό εισόδημα,
2. Τα ανήλικα άγαμα τέκνα,

3. Τα ενήλικα άγαμα τέκνα τα οποία δεν έχουν υπερβεί το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές εσωτερικού και εξωτερικού. Ειδικά, για τα τέκνα του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και για τα τέκνα που δε σπουδάζουν, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θεωρούνται προστατευόμενα μέλη παρατείνεται μέχρι και δύο έτη, εφόσον κατά τα έτη αυτά είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ,
4. Τα άγαμα τέκνα που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία,
5. Τα τέκνα που είναι άγαμα, διαζευγμένα ή τελούν σε κατάσταση χηρείας καθώς και τα αδέρφια και των δύο συζύγων, εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία,
6. Οι ανήλικοι ορφανοί από γονείς, συγγενείς μέχρι τον τρίτο βαθμό συγγένειας, εφόσον συνοικούν μαζί του και το ετήσιο εισόδημα τους είναι μέχρι 2.900 € ή 6.000 € αν παρουσιάζουν την αναπηρία που προαναφέρθηκε.

Άρθρο 8: Έκπτωση δαπανών από το συνολικό εισόδημα.

Οι εκπτώσεις-δαπάνες που μειώνουν το φορολογούμενο εισόδημα μπορούν να καταταχθούν σε δύο κατηγορίες:

- A. Στις εκπτώσεις ανεξάρτητα από τη πηγή εισοδήματος, όπως αυτές των αναπήρων φορολογούμενων ή των κατοίκων των μικρών νησιών.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Β. Στις εκπτώσεις ανάλογα με την πηγή εισοδήματος, όπως είναι αυτές που αφορούν δαπάνες επισκευής ή συντήρησης εκμισθωμένων κατοικιών, το καταβαλλόμενο ενοίκιο γεωργικής γης ή η αγορά καινούργιου πάγιου εξοπλισμού.

Με τις αλλαγές του Ν.3091/02, όπως είναι γνωστό, ορισμένες δαπάνες εκπίπτουν πλέον από το εισόδημα και άλλες (ένα ποσοστό τους) μειώνει το φόρο.

Αναλυτικότερα:

Οι δαπάνες που εκπίπτουν από το εισόδημα είναι:

- ❖ Τα ασφάλιστρα ζωής-ατυχημάτων 1.200 €.
- ❖ Οι εισφορές στα ταμεία ασφάλισης των ελεύθερων επαγγελματιών 100%.
- ❖ Το ποσό του μισθώματος για κύρια κατοικία εφόσον εγκαθίστανται ο φορολογούμενος εκτός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.
- ❖ Οι δωρεές χρηματικών ποσών, ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων 100%.
- ❖ Οι χορηγίες χρηματικών ποσών σε πολιτιστικά μη κερδοσκοπικά Ν.Π.Ι.Δ 100%.
- ❖ Η δαπάνη, σε ποσοστό 20% και μέχρι 700 €, για εγκατάσταση φυσικού αερίου, ηλιοθερμικών συστημάτων
- ❖ Το ποσό των 2.400 € για τον ίδιο τον υπόχρεο καθώς και τη σύζυγο του ή για κάθε πρόσωπο που τον βαρύνουν, λόγω αναπηρίας πάνω από 67%.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- ❖ Δαπάνες για εστιατόρια, γυμναστήρια κλπ. (το 40% του ποσού μέχρι 20.000 €. Μείωση εισοδήματος μέχρι 8.000 €.)

Οι δαπάνες που μειώνουν το φόρο είναι:

- ❖ Η ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη (20% της δαπάνης και μέχρι 6.000 € φόρου)
- ❖ Τα μισθώματα κύριας κατοικίας καθώς και κατοικίας παιδιών που σπουδάζουν (20% της δαπάνης και μέχρι 240 € φόρου)
- ❖ Τα φροντιστήρια μαθημάτων (20% της δαπάνης και μέχρι 240 € φόρου)
- ❖ Οι τόκοι δανείων ή οι προκαταβολές από Ταμεία Αλληλοβοήθειας Στρατού, Ναυτικού ή Αεροπορίας για απόκτηση α' κατοικίας που ελήφθησαν από 01.01.2003 και μετά. (20% και μέχρι 6.000 €. Μείωση φόρου μέχρι 600 €)
- ❖ Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλον
- ❖ Το ποσό των 60 € για κάθε παιδί μισθωτού ή συνταξιούχου "με κατοικία ή εργασία σε παραμεθόριες περιοχές".

Άρθρο 9: Υπολογισμός και καταβολή του φόρου.

Κατ' αρχήν αθροίζονται τα εισοδήματα από όλες τις πηγές, αφού πρώτα έχουν μειωθεί κατά τα ποσά των εκπτώσεων ανάλογα με τη πηγή εισοδήματος (π.χ. εκπτώσεις δαπανών από το γεωργικό εισόδημα κ.λπ.) και

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

το άθροισμα των καθαρών πλέον εισοδημάτων μας δίνει το «ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ».

Από το «συνολικό εισόδημα» αφαιρούνται οι δαπάνες (δηλαδή ασφαλιστικές εισφορές, δωρεές, ασφάλιστρα κ.λπ.) και το υπόλοιπο αποτελεί το «ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ».

Από το «φορολογητέο εισόδημα» με βάση τις κλίμακες φορολογίας που είναι δύο, μία γενική και μία για μισθωτούς-συνταξιούχους προκύπτει ο «ΦΟΡΟΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ».

Α. Κλίμακα υπολογισμού του φόρου από ΜΙΣΘΟΥΣ και ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2010

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ €	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ %	ΦΟΡΟΣ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ €	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΥ €	
12.000	0	0	12.000	0
18.000	25	4.500	30.000	4.500
45.000	35	15.750	75.000	20.250
Άνω 75.000	40			

Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της παραπάνω κλίμακας υπολογισμού του φόρου αυξάνεται ως εξής:

- ✓ Κατά χίλια 1.000 € εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει.
- ✓ Κατά δύο χιλιάδες 2.000 € εάν έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν.
- ✓ Κατά δέκα χιλιάδες 10.000 € εάν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- ✓ Το ποσό των δέκα χιλιάδων 10.000 €, προσαυξάνεται κατά χίλια 1.000 €, για κάθε τέκνο πέραν του τρίτου που τον βαρύνουν.

Συνεπώς, το αφορολόγητο όριο του πρώτου κλιμακίου της ανωτέρω (α) κλίμακας μισθωτών - συνταξιούχων διαμορφώνεται ως εξής:

- ✓ Σε 13.000 € εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει.
- ✓ Σε 14.000 € εάν ο φορολογούμενος έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν.
- ✓ Σε 22.000 € εάν ο φορολογούμενος έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν.
- ✓ Σε 23.000 € εάν ο φορολογούμενος έχει τέσσερα τέκνα που τον βαρύνουν.
- ✓ Σε 24.000 € εάν ο φορολογούμενος έχει πέντε τέκνα που τον βαρύνουν κτλ..

Το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, μειώνει το ποσό του δεύτερου κλιμακίου και εάν αυτό δεν επαρκεί το ποσό του τρίτου κλιμακίου.

Τονίζεται ότι, για την ορθή εφαρμογή όσων ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, ως τέκνα που βαρύνουν το φορολογούμενο, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 2238/1994, θεωρούνται:

1. Τα ανήλικα άγαμα τέκνα.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

2. Τα ενήλικα άγαμα τέκνα τα οποία δεν έχουν υπερβεί το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης στο εσωτερικό. Ειδικά, για τα τέκνα αυτά καθώς και για τα τέκνα που δεν σπουδάζουν, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θεωρούνται προστατευόμενα μέλη παρατείνεται μέχρι και δύο έτη, εφόσον κατά τα έτη αυτά είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ.
3. Τα άγαμα τέκνα τα οποία δεν υπάγονται στην προηγούμενη περίπτωση, εφόσον υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.
4. Τα τέκνα που είναι άγαμα ή διαζευγμένα ή τελούν σε κατάσταση χρεΐας, εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία.

Τα πιο πάνω τέκνα θεωρείται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο εφόσον συνοικούν με αυτόν και το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 2.900 € ή το ποσό των 6.000 € αν αυτά παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση.

Για την εξεύρεση του εισοδήματος των 6.000 € δεν λαμβάνονται υπόψη τα εισοδήματα των περιπτώσεων 1, 2, 3 και 4 της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2238/1994 (εξωϊδρυματικό επίδομα, προνιακά επιδόματα κλπ.).

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Το ποσό του φόρου που αναλογεί βάσει της φορολογικής κλίμακας κατά περίπτωση, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου θα μειωθεί κατά ποσοστό 1,5% και το υπόλοιπο αποτελεί το φόρο που πρέπει να παρακρατηθεί σε ετήσια βάση. Το ένα δέκατο τέταρτο (1/14) του ποσού αυτού, αποτελεί το φόρο που παρακρατείται κάθε μήνα από τον υπόχρεο εργοδότη, κατά την καταβολή των μισθών ή των συντάξεων.

Το ίδιο ποσό φόρου πρέπει να παρακρατείται και από το ποσό που καταβάλλεται στο δικαιούχο, ως δώρο Χριστουγέννων. Το μισό του φόρου που αναλογεί στο μηνιαίο καθαρό εισόδημα, δηλαδή το ένα εικοστό όγδοο (1/28) του ετήσιου φόρου, αποτελεί το φόρο που αναλογεί στο ποσό που καταβάλλεται στο δικαιούχο ως δώρο Πάσχα ή ως επίδομα αδείας.

Σημειώνεται ότι κατά τον υπολογισμό του παρακρατούμενου φόρου μισθωτών υπηρεσιών, τα ποσά που προκύπτουν θα στρογγυλοποιούνται στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο π.χ. αν προκύψει ποσό 14,3876 € θα παρακρατείται ποσό 14,39 € ή αν προκύψει ποσό 14,2237 θα παρακρατείται ποσό 14,22 €. Δηλαδή, ισχύει ο κανόνας στρογγυλοποίησης του κανονισμού 1103/97 της Ε.Ε.

Για να τύχουν οι μισθωτοί και συνταξιούχοι των παραπάνω ελαφρύνσεων πρέπει να υποβάλλουν στους εργοδότες τους, το μήνα Ιανουάριο κάθε έτους και σε μεταγενέστερη μεταβολή, δήλωση οικογενειακής κατάστασης των παιδιών τους που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν.

Β. Γενική κλίμακα υπολογισμού του φόρου

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ €	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ %	ΦΟΡΟΣ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ €	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΥ €	
10.500	0	0	10.500	0
1.500	15	225	12.000	225
18.000	25	4.500	30.000	4.725
45.000	35	15.750	75.000	20.475
Άνω 75.000	40			

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα της προηγούμενης παραγράφου μειώνεται ως εξής:

1. Μείωση φόρου λόγω κατοικίας σε παραμεθόριες περιοχές κατά 60 € για κάθε τέκνο του φορολογούμενου, ο οποίος αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, εφόσον προσφέρει υπηρεσίες ή κατοικεί για 9 τουλάχιστον μήνες μέσα στο έτος που απέκτησε το εισόδημα αυτό σε παραμεθόριες περιοχές της Ελλάδας.
2. Μείωση φόρου για ιατρικές δαπάνες (20% της δαπάνης) και μέχρι ποσού 6.000 €.
3. Μείωση φόρου για μισθώματα κύριας κατοικίας ή κατοικίας των παιδιών που σπουδάζουν ή παρακολουθούν φροντιστηριακά μαθήματα (20% της δαπάνης και μέχρι ποσού δαπάνης 1.200 € ή φόρου 240 €).

4. Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται από τον έναν σύζυγο στον άλλον (20% της δαπάνης και μέχρι ποσού δαπάνης 3.000 € ή φόρου 600 €).

Το υπόλοιπο που απομένει τελικώς, αποτελεί τον ΑΝΑΛΟΓΟΥΝΤΑ ΦΟΡΟ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

- ❖ Έστω ότι ο Α' μισθωτός είναι έγγαμος με ένα ανήλικο παιδί και λαμβάνει τον Ιανουάριο του 2009 ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές 1.250 € και ότι οι κρατήσεις του υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων κτλ. ανέρχονται σε 200 € το μήνα. Ο φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί το μήνα Ιανουάριο από τις μηνιαίες καθαρές αποδοχές του μισθωτού από την επιχείρηση θα υπολογισθεί ως κατωτέρω:

Αναγωγή σε ετήσιο καθαρό εισόδημα

Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές: 1.250 €

ΜΕΙΟΝ κρατήσεις ασφαλιστικών ταμείων κτλ. : 200 €

Καθαρές μηνιαίες αποδοχές: 1.050 €

Ετήσιο καθαρό εισόδημα: 1.050 X 12

ΣΥΝ δώρο Χριστουγέννων-Πάσχα, επίδομα αδειάς: 14.700 €

Ετήσιος φόρος κλίμακας: 425 €

Μείωση φόρου λόγω παρακράτησης 425 X 1,5% = 6,38 €

Φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί αυτό το μήνα:

425 - 6,38 = 418,62 : 14 = 29,90 €

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- ❖ Έστω ότι ο ανωτέρω μισθωτός είναι έγγαμος με δύο ανήλικα παιδιά:

Ετήσιο καθαρό εισόδημα: 1.050×12

ΣΥΝ δώρο Χριστουγέννων - Πάσχα, επίδομα αδείας 14.700 €

Ετήσιος φόρος κλίμακας 175 €

Μείωση φόρου λόγω παρακράτησης $175 \times 1,5\% = 2,63 \text{ €}$

Φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί αυτό το μήνα

$175 - 2,63 = 172,37 : 14 = 12,31 \text{ €}$

Με τον ίδιο τρόπο θα υπολογισθεί ο φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί κατά τους επόμενους μήνες.

- ❖ Έστω ότι και η σύζυγος του ανωτέρω φορολογουμένου είναι μισθωτός με μηνιαίες ακαθάριστες αποδοχές 1.100 € και ότι οι κρατήσεις της υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων ανέρχονται σε 200 € το μήνα. Ο φόρος που πρέπει να παρακρατείται κάθε μήνα θα υπολογισθεί ως κατωτέρω:

Αναγωγή σε ετήσιο καθαρό εισόδημα

Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές 1.100 €

ΜΕΙΟΝ κρατήσεις ασφαλιστικών ταμείων κτλ. 200 €

Καθαρές μηνιαίες αποδοχές 900 €

Ετήσιο καθαρό εισόδημα: 900×12

ΣΥΝ δώρο Χριστουγέννων - Πάσχα, επίδομα αδείας 12.600 €

Ετήσιος φόρος κλίμακας 150 €

Μείωση φόρου λόγω παρακράτησης $150 \times 1,5\% = 2,25 \text{ €}$

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί αυτό το μήνα

$$150 - 2,25 = 147,75 : 14 = 10,55 \text{ €}$$

Σημειώνεται ότι, για την εργαζόμενη σύζυγο δεν αναγνωρίζεται αύξηση του αφορολόγητου ποσού του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (Α) λόγω οικογενειακής κατάστασης, καθόσον η αύξηση γίνεται προκειμένου να υπολογιστεί ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημα του συζύγου.

Αντίθετα, αν η σύζυγος βαρύνεται με παιδιά από προηγούμενο γάμο, τα αυξημένα αφορολόγητα ποσά του πρώτου κλιμακίου, της κλίμακας (Α) λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του φόρου στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες της συζύγου.

- ❖ Έστω ότι ο Β' μισθωτός είναι άγαμος και λαμβάνει τον Ιανουάριο του 2009 ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές 1.350 € και ότι οι κρατήσεις του υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων κτλ. ανέρχονται σε 200 € το μήνα. Ο φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί αυτό το μήνα από τις μηνιαίες καθαρές αποδοχές του μισθωτού από την επιχείρηση θα υπολογισθεί ως κατωτέρω:

Αναγωγή σε ετήσιο καθαρό εισόδημα

Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές 1.350 €

ΜΕΙΟΝ κρατήσεις ασφαλιστικών ταμείων κτλ. 200 €

Καθαρές μηνιαίες αποδοχές 1.150 €

Ετήσιο καθαρό εισόδημα: 1.150 X 12

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΣΥΝ δώρο Χριστουγέννων - Πάσχα, επίδομα αδείας 16.100 €

Ετήσιος φόρος κλίμακας 1.025 €

Μείωση φόρου λόγω παρακράτησης $1.025 \times 1,5\% = 15,38 \text{ €}$

Φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί αυτό το μήνα

$1.025 - 15,38 = 1.009,62 : 14 = 72,12 \text{ €}$

- ❖ Έστω, ότι οι μηνιαίες καθαρές αποδοχές του ανωτέρω μισθωτού αυξήθηκαν κατά το μήνα Αύγουστο του οικείου έτους και ανήλθαν σε 1.250 €.

Αναγωγή σε ετήσιο καθαρό εισόδημα

Ετήσιο καθαρό εισόδημα $1.150 \times 8 = 9.200 \text{ €}$

(Ιανουάριος έως και Ιούλιος συν δώρο Πάσχα συν επίδομα αδείας) +

$1.250 \times 6 = 7.500$ (Αύγουστος έως και Δεκέμβριος συν δώρο

Χριστουγέννων) 16.700 €

Ετήσιος φόρος κλίμακας 1.175 €

Μείωση φόρου λόγω παρακράτησης $1.175 \times 1,5\% = 17,63 \text{ €}$

Φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί αυτό το μήνα

$1.175 - 17,63 = 1.157,37 - (72,12 \times 8)$ (φόρος που ήδη

παρακρατήθηκε για τους μήνες Ιανουάριο έως και Ιούλιο συν

δώρο Πάσχα συν επίδομα αδείας) = $580,41 : 6$

(υπόλοιποι μήνες συν δώρο Χριστουγέννων) = $96,74 \text{ €}$

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- ❖ Έστω ότι στον ανωτέρω μισθωτό καταβλήθηκε κατά το μήνα Σεπτέμβριο του οικείου έτους έκτακτο εφάπαξ ποσό 3.000 €.

Νέο ετήσιο καθαρό εισόδημα: 16.700 €

(με βάση τις μηνιαίες τακτικές αποδοχές) + 3.000 €

(εφάπαξ ποσό) = 19.700 €

Ετήσιος φόρος κλίμακας 1.925 €

Μείωση φόρου λόγω παρακράτησης $1.925 \times 1,5\% = 28,88$ €

Φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί αυτό το μήνα

$1.925 - 28,88 = 1.896,12 - 1.157,37$ (ετήσιος φόρος με βάση τις

τακτικές αποδοχές) = 738,75 (φόρος που αντιστοιχεί στο έκτακτο

εφάπαξ) + 96,74 (μηνιαίος φόρος τακτικών αποδοχών) = 835,49 €

Άρθρο 10: Φορολογία του εισοδήματος των εταιριών, κοινοπραξιών και κοινωνιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα.

Τα καθαρά κέρδη των υπόχρεων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2, φορολογούνται με τους ακόλουθους συντελεστές:

1. 20%, προκειμένου για ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες και για τις κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα
2. 25%, προκειμένου για κοινοπραξίες, αστικές εταιρίες, συμμετοχικές και αφανείς.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Από τα καθαρά κέρδη των παραπάνω προσώπων, προκειμένου να υπολογιστεί ο φόρος εισοδήματος, εκπίπτουν τα κέρδη τα οποία απαλλάσσονται από τον φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς.

Ειδικά, προκειμένου για τις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες και κοινωνίες κληρονομικού δικαίου, στις οποίες μεταξύ των κοινωνών περιλαμβάνονται και ανήλικοι, από τα κέρδη που απομένουν ύστερα από την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου αφαιρείται επιχειρηματική αμοιβή για μέχρι (3) ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα ή μέχρι (3) κοινωνούς φυσικά πρόσωπα, με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής. Σε περίπτωση περισσοτέρων με ίσα ποσοστά συμμετοχής, οι δικαιούχοι επιχειρηματικής αμοιβής καθορίζονται από την εταιρεία ή κοινωνία και δηλώνονται με την οικεία αρχική ετήσια δήλωσή της. Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής αυτού του εταίρου ή κοινωνού στο (50%) αυτών των κερδών της εταιρείας ή κοινωνίας που δηλώθηκαν με την οικεία ετήσια δήλωσή της. Σε περίπτωση συμμετοχής του υπόχρεου φυσικού προσώπου, ως ομόρρυθμου εταίρου ή κοινωνού σε περισσότερες εταιρείες ή κοινωνίες, αυτός δικαιούται επιχειρηματική αμοιβή, μόνο από εκείνη που δηλώνει τα μεγαλύτερα καθαρά κέρδη.

Εάν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα, το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή 3%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

Άρθρο 11: Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από ακίνητα.

Καταρχήν όταν λέμε φορολογούνται αυτοτελώς ορισμένα εισοδήματα, εννοούμε ότι ο φόρος παρακρατήθηκε στην πηγή και εξαντλήθηκε η φορολογική υποχρέωση του φορολογούμενου.

Επιβάλλεται αυτοτελώς φορολογία με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση κοινόχρηστων χώρων και γενικώς σε οικοδομές που από τον κανονισμό της οροφокτησίας ανήκουν στους ιδιοκτήτες των διηρημένων ιδιοκτησιών της. Στο συντελεστή περιλαμβάνεται ο φόρος εισοδήματος, τα τέλη χαρτοσήμου και η εισφορά Ο.Γ.Α. στο χαρτόσημο. Το ποσό του φόρου που αναλογεί αποδίδεται από τον διαχειριστή της πολυκατοικίας με δήλωση στη δημόσια οικονομική υπηρεσία της περιφέρειας που ανήκει το ακίνητο.

Άρθρο 12: Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από κινητές αξίες.

Επιβάλλεται φόρος εισοδήματος στους τόκους, οι οποίοι αποκτώνται από φυσικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, χωρίς να εξετάζεται η ιθαγένεια και ο τόπος που διαμένουν ή κατοικούν ή έχουν την έδρα τους και προκύπτουν στην Ελλάδα από:

- ❖ Οποιαδήποτε μορφή κατάθεσης, σε τράπεζα ή ταμιευτήριο που είναι στην Ελλάδα (εξαιρούνται αυτές που είναι σε ξένο νόμισμα από μη μόνιμους κατοίκους της Ελλάδας).
- ❖ Οποιαδήποτε μορφή κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
- ❖ Ομολογιακά δάνεια επιχειρήσεων.

Ο φόρος υπολογίζεται στο ποσό των τόκων που προκύπτει με συντελεστή 10% και παρακρατείται από τον οφειλέτη των τόκων κατά τον χρόνο που γίνεται ο εκτοκισμός της κατάθεσης ή από εκείνον που καταβάλλει τους τόκους, κατά την εξαργύρωση των τοκομεριδίων.

Ο κατά τα παραπάνω παρακρατούμενος φόρος αποτελεί έσοδο του οικονομικού έτους επί του οποίου υπολογίστηκαν οι τόκοι, βεβαιώνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Δεκεμβρίου του έτους αυτού και αποδίδεται με εφάπαξ καταβολή στο Δημόσιο, με την υποβολή δήλωσης, από τον οφειλέτη των τόκων στην αρμόδια Δ.Ο.Υ μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από το τέλος του μήνα που υπολογίστηκαν οι τόκοι.

**Άρθρο 13: Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από
επιχειρήσεις ή επαγγέλματα.**

Φορολογείται αυτοτελώς λογιζόμενο ως εισόδημα με συντελεστή 20%:

- ❖ Κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από τη μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης.
- ❖ Κάθε ποσό που καταβάλλεται από το μισθωτή προς τον εκμισθωτή (πέρα από τα μισθώματα) σε περίπτωση μίσθωσης ακινήτου.

Φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 5% η πραγματική αξία πώλησης μετοχών ημεδαπών ανωνύμων εταιριών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, οι οποίες μεταβιβάζονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά.

Αρχιτέκτονες και πολιτικοί μηχανικοί που ασχολούνται με ανέγερση ή την σύνταξη της μελέτης οικοδομής, κατά την πώληση της οικοδομής επιβάλλεται φόρος εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή 15% στο ακαθάριστο ποσό της νόμιμης αμοιβής τους, πλέον εισφοράς Ο.Γ.Α, 15% στο ποσό του φόρου.

Οι πάσης φύσεως παροχές που χορηγούνται στα πρόσωπα για τον πρώτο και δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου 20%.

Άρθρο 14: Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες.

Αυτοτελώς φορολογούνται τα ποσά των αποζημιώσεων που παρέχονται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσης που τον συνδέει με το δικαιούχο της αποζημίωσης. Ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή 20% στο καθαρό ποσό της αποζημίωσης μετά την αφαίρεση ποσού 20.000 € και παρακρατείται κατά την πληρωμή στο δικαιούχο.

Σε αυτοτελή φορολόγηση με συντελεστή 5% υπόκεινται τα ειδικά επιδόματα επικίνδυνης εργασίας, όπως αυτά που καταβάλλονται σε αξιωματικούς και οπλίτες των ενόπλων δυνάμεων, της πυροσβεστικής υπηρεσίας και του λιμενικού σώματος για παράδειγμα. Ο φόρος παρακρατείται κατά την καταβολή της αποζημίωσης στους δικαιούχους.

Επιπλέον, στα πληρώματα ασθενοφόρων του Ε.Κ.Α.Β., που εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία με αεροπορικά μέσα για παροχή πρώτων βοηθειών σε ασθενείς, φορολογείται αυτοτελώς η ειδική αποζημίωση που τους καταβάλλεται με συντελεστή 15%.

Τέλος, τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται σε αμειβόμενους αθλητές από αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία, κατά την υπογραφή του συμβολαίου μετεγγραφής ή ανανέωσης συνεργασίας, φορολογούνται αυτοτελώς κατά την πληρωμή με συντελεστή φόρου 20%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑΣ ΥΛΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 15: Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση την τεκμαρτή δαπάνη.

Το συνολικό εισόδημα προσδιορίζεται, κατ' εξαίρεση, με βάση τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν, όταν το συνολικό ποσό των δαπανών που προσδιορίζεται κατά τα επόμενα άρθρα είναι ανώτερο από το συνολικό καθαρό εισόδημα των κατηγοριών Α' έως Ζ'. Το εισόδημα που υπόκειται σε φόρο στην περίπτωση αυτή προσδιορίζεται συμφωνά με τις διατάξεις του άρθρου 19.

Άρθρο 16: Τεκμήριο δαπανών διαβίωσης.

Όταν οι δαπάνες που πραγματοποίησε ο φορολογούμενος τον προηγούμενο χρόνο για να αγοράσει περιουσιακά στοιχεία, να συντηρήσει αυτά ή ακόμα πραγματοποίησε διάφορες άλλες δαπάνες "διαβίωσης" όπως λέγονται, οι οποίες αθροιστικά είναι μεγαλύτερες τουλάχιστον κατά είκοσι (20%) τοις εκατό από τα εισοδήματα που θα δηλώσει, τότε δεν φορολογείται

για τα εισοδήματα αυτά, άλλα για το σύνολο των δαπανών (πραγματικών ή τεκμαρτών).

Τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης είναι:

- ❖ Το ετήσιο τεκμαρτό ή καταβαλλόμενο ενοίκιο για κύρια κατοικία πάνω από 200 τ.μ..
- ❖ Το ετήσιο τεκμαρτό ή καταβαλλόμενο ενοίκιο για δευτερεύουσα κατοικία πάνω από 150 τ.μ..
- ❖ Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης και κυκλοφορίας επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης.
- ❖ Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης και κυκλοφορίας σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης.
- ❖ Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη αμοιβών πληρωμάτων σκαφών αναψυχής.
- ❖ Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης και κυκλοφορίας αεροσκαφών και ελικοπτέρων.
- ❖ Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης πισίνας.

Άρθρο 17: Τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

Τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται από τον φορολογούμενο ή τη σύζυγο και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν για:

- ❖ Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων, σκαφών αναψυχής και κινητών πραγμάτων αξίας άνω των 5.000 €.

- ❖ Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης.
- ❖ Χορήγηση δανείου προς οποιονδήποτε (εξαιρούνται προς εταιρίες, κοινοπραξίες, κοινωνίες, από τα μέλη τους ή τους μετόχους των).
- ❖ Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών.
- ❖ Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής.

Άρθρο 18: Μη εφαρμογή του τεκμηρίου.

Το τεκμήριο προσδιορισμού της ετήσιας δαπάνης δεν εφαρμόζεται:

- ❖ Προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.
- ❖ Προκείμενου για αγορά επιβατικού αυτοκινήτου ειδικά κατασκευασμένου για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες πάνω από εξήντα επτά (67%) τοις εκατό.
- ❖ Προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει με βάση επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία έχουν αποκτηθεί μέχρι την 31/12/1992.
- ❖ Προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει με βάση ένα σκάφος αναψυχής (μέχρι δέκα μέτρα), ιδιωτικής χρήσης που δεν έχει ναυτολογημένο πλήρωμα για ολόκληρο ή μέρος του έτους.

- ❖ Προκειμένου για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.

Άρθρο 19: Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής.

Η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από το φορολογούμενο και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν ή προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας και της συνολικής ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης τους, των άρθρων 16 και 17, προσαυξάνει τα εισοδήματα που λαμβάνονται ή προσδιορίζονται από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. κατά το ίδιο οικονομικό έτος, του φορολογούμενου από εμπορικές επιχειρήσεις ή από την άσκηση ελευθερίων επαγγελματών.

Ο προϊστάμενος κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς υποχρεούται να λάβει υπόψη του τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά στοιχεία και με τα οποία καλύπτεται ή περιορίζεται η διαφορά που προκύπτει.

Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 16 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις 2.900 €, το ποσό που πρέπει να εκπεσθεί αντί αυτών προσδιορίζεται με βάση τη κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογούμενων και των αποδεδειγμένων δαπανών διαβίωσης τους.

ΜΕΡΟΣ 2^ο:
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

Άρθρο 20: Εισόδημα και απόκτηση του.

Εισόδημα από ακίνητα είναι αυτό που προκύπτει μέσα στο οικονομικό έτος από εκμίσθωση ή επίταξη ή έμμεσα από ιδιοκατοίκηση ή ιδιοχρησιμοποίηση ή από παραχώρηση σε τρίτο χωρίς αντάλλαγμα, μίας ή περισσότερων οικοδομών, είτε από εκμίσθωση γαιών.

Άρθρο 21: Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.

Στην έννοια του εισοδήματος από οικοδομές περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις:

1. Το εισόδημα από γήπεδα που χρησιμοποιούνται ως αποθήκες, εργοστάσια, καφενεία, γυμναστήρια και για κάθε άλλη χρήση.
2. Η αξία της οικοδομής που ανεγείρεται με δαπάνες του μισθωτή του εδάφους, η κυριότητα του οποίου ανήκει στον μισθωτή εφόσον μετά τη λήξη της μίσθωσης η οικοδομή παραμένει στον εκμισθωτή.
3. Η αξία των βελτιώσεων ή προσθηκών που γίνονται με δαπάνες του μισθωτή της οικοδομής εφόσον παραμένουν μετά τη λήξη της μίσθωσης στον εκμισθωτή.

4. Το εισόδημα από υπεκμίσθωση, δηλαδή το εισόδημα του μισθωτή αν μισθώνει το ακίνητο σε τρίτο.
5. Σε μισθώσεις πάνω από εννέα (9) έτη, οι οποίες μεταγράφονται.
6. Σε μεταβίβαση του δικαιώματος της επικαρπίας για ορισμένο χρόνο σε ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, το αντάλλαγμα που αποκτά ο κύριος ή επικαρπωτής.
7. Το αντάλλαγμα που καταβάλλεται στον ιδιοκτήτη δάσους για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης του σε ποσοστό επί της παραγωγής.
8. Το αντάλλαγμα που καταβάλλεται στον ιδιοκτήτη γαιών για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης τους σε ποσοστό επί της παραγωγής εφόσον δεν υπάρχει συμμετοχή στις δαπάνες καλλιέργειας.

Άρθρο 22: Ακαθάριστο εισόδημα.

Ακαθάριστο εισόδημα, προκειμένου για οικοδομές ή γαίες που εκμισθώνονται, είναι το μίσθωμα που έχει συμφωνηθεί μεταξύ μισθωτή και εκμισθωτή.

Αν η οικοδομή κατοικείται από τον ιδιοκτήτη της, το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα αυτής δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 3,5% της αξίας του ακινήτου.

Σε περίπτωση που η οικοδομή χρησιμοποιήθηκε με άλλον τρόπο από τον ιδιοκτήτη της ή από τρίτο (με τη συγκατάθεση του πρώτου) χωρίς αντάλλαγμα, το ακαθάριστο εισόδημα βρίσκεται ύστερα από τη σύγκρισή της με άλλες οικοδομές που εκμισθώνονται.

Άρθρο 23: Καθαρό εισόδημα.

Από το ακαθάριστο εισόδημα που προαναφέρθηκε στο άρθρο 22 εκπίπτουν τα εξής :

1. Ποσοστό 5% για αποσβέσεις σε οικοδομές οι οποίες χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, ξενοδοχεία, νοσοκομεία και ποσοστό 3% για οικοδομές που χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις.

Επίσης, εκπίπτει ποσοστό μέχρι 40% για ασφάλιστρα κατά του κινδύνου της πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων καθώς και για δαπάνες παροχής υπηρεσιών (υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι, ελαιοχρωματιστές, κλπ.) για επισκευή και συντήρηση για όλες γενικά τις οικοδομές.

2. Κάθε φόρος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που βαρύνει τις γαίες.
3. Ποσοστό 5% για έξοδα και αποσβέσεις συντήρησης των γαιών
4. Ποσοστό 10% των δαπανών αντιπλημμυρικών έργων αποξήρανσης ελών για απόσβεση τους.
5. Στην περίπτωση υπεκμίσθωσης επιφάνειας, το καταβαλλόμενο μίσθωμα ή δικαίωμα στον ιδιοκτήτη του εδάφους.
6. Το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλει ο εκμισθωτής στο μισθωτή για τη λύση της μισθωτικής σχέσης ακινήτου.

Το ποσό που απομένει τέλος μετά από τις εκπτώσεις αυτές, αποτελεί το καθαρό εισόδημα από ακίνητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

Άρθρο 24: Εισόδημα και απόκτηση του.

Ως εισόδημα από κινητές αξίες θεωρείται το εισόδημα που προκύπτει κάθε οικονομικό έτος, από:

- ❖ Μερίσματα και τόκους ιδρυτικών τίτλων και μετοχών ελληνικών ή αλλοδαπών ανωνύμων εταιριών, από τόκους ομολογιών και χρεογράφων του ελληνικού δημοσίου ή αλλοδαπών Κρατών αντίστοιχα.
- ❖ Τόκους κάθε τίτλου εντόκου τοις μετρητοίς κατάθεσης ή εγγύησης.
- ❖ Κέρδη από αμοιβαία κεφάλαια.
- ❖ Κέρδη ανωνύμων εταιριών σε μετρητά που δίδονται στους υπαλλήλους τους.
- ❖ Από την υπεραπόδοση επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων, για ασφαλίσεις ζωής.

Άρθρο 25: Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.

Εισόδημα από κινητές αξίες λογίζονται:

1. Το εισόδημα που προέρχεται από αποθεματικά ανωνύμων εταιριών, τα οποία διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται με οποιοδήποτε τρόπο και σε οποιονδήποτε χρόνο.
2. Το ποσό που λαμβάνουν οι κάτοχοι ιδρυτικών τίτλων ανώνυμης εταιρίας, κατά την εξαγορά τους απ' αυτήν.
3. Κάθε δάνειο που συνομολογείται μεταξύ ιδιωτών ή παρέχεται από εταιρία προς τα μέλη της ή προς τρίτους.
4. Οι τόκοι συναλλαγματικών και γραμματίων από εμπορικές συναλλαγές, οι τόκοι από πωλήσεις εμπορευμάτων με πίστωση μεταξύ εμπόρων και οι προκύπτοντες τόκοι υπερημερίας, λογίζονται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και όχι από κινητές αξίες.
5. Παροχές σε χρηματικά ποσά ή σε είδος από ημεδαπή ανώνυμη εταιρία προς πρόσωπα που εκπροσωπούν νόμιμα αυτήν.

Άρθρο 26: Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος.

Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος από κινητές αξίες θεωρείται:

1. Για τα κέρδη που διανέμονται από τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες με τη μορφή μερισμάτων, αμοιβών και ποσοστών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, αμοιβών και ποσοστών σε διευθυντές και αμοιβές στους

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

υπαλλήλους, καθώς και για τους τόκους που προέρχονται από ιδρυτικούς τίτλους και προνομιούχες μετοχές, ο χρόνος έγκρισης αυτών από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

2. Για τα κέρδη, που προέρχονται από ημεδαπά αμοιβαία κεφάλαια, ο χρόνος έγκρισής τους από την Α. Ε. ενώ τα κέρδη από αλλοδαπά αμοιβαία κεφάλαια, ο χρόνος είσπραξης αυτών.
3. Για τις συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, εφόσον ο δικαιούχος του εισοδήματος τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας και είναι κάτοικος Ελλάδας, ο χρόνος λήξης της σύμβασης.
4. Για το εισόδημα από τα αποθεματικά των ανώνυμων εταιριών που διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται, ο χρόνος έγκρισης από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Άρθρο 27: Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.

Το εισόδημα που προκύπτει σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 25 αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από κινητές αξίες από το οποίο εκπίπτει κάθε φόρος ή δικαίωμα υπέρ του δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που επιβαρύνει το εισόδημα αυτό έτσι ώστε να προκύψει το καθαρό εισόδημα από κινητές αξίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 28: Έννοια και απόκτηση του εισοδήματος.

Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προκύπτει κάθε χρόνο από την άσκηση ατομικά ή εταιρικά, μιας ή περισσότερων εμπορικών, βιομηχανικών, βιοτεχνικών επιχειρήσεων ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού ή βιοποριστικού επαγγέλματος το οποίο, όμως δεν περιλαμβάνεται στα ελεύθερα επαγγέλματα.

Επίσης θεωρείται εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα:

- ❖ Το κέρδος από την άσκηση επιχείρησης αγοραπωλησίας ακινήτων.
- ❖ Τα ποσά που καταβάλλουν με τη μορφή μερίσματος ή αμοιβής στα μέλη τους οι συνεταιρισμοί.
- ❖ Τα κέρδη από παρεπόμενες εργασίες που ενεργούνται από την επιχείρηση παράλληλα με τον κύριο σκοπό της.
- ❖ Ο μισθός που καταβάλλεται στα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου Α.Ε., καθώς και οι κάθε είδους απολαβές που καταβάλλονται από εταιρίες περιορισμένης ευθύνης στους εταίρους τους.
- ❖ Η αυτόματη υπερτίμηση του παγίου κεφαλαίου που χρησιμοποιεί η επιχείρηση.

- ❖ Οι τόκοι από συναλλαγματικές και γραμμάτια από εμπορικές συναλλαγές καθώς και οι τόκοι από πωλήσεις, με πίστωση, εμπορευμάτων μεταξύ εμπόρων.
- ❖ Η επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου και του κοινωνού.

Άρθρο 29: Διαχειριστική περίοδος.

Η διαχειριστική περίοδος περιλαμβάνει δωδεκάμηνο χρονικό διάστημα. Κατά την έναρξη, λήξη ή διακοπή των εργασιών της επιχείρησης η διαχειριστική περίοδος μπορεί να είναι μικρότερη.

Στις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων η διαχειριστική περίοδος έναρξης μπορεί να περιλαμβάνει και μεγαλύτερο του δωδεκαμήνου διάστημα (έως 24 μήνες). Οι επιχειρήσεις αυτές υποχρεούνται να κλείνουν διαχείριση στις 30 Ιουνίου ή στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Άρθρο 30: Ακαθάριστο εισόδημα.

- 1) Ως ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις λαμβάνεται το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων από τις κάθε είδους εμπορικές συναλλαγές αυτών.
- 2) Ο προσδιορισμός των ακαθάριστων εσόδων ενεργείται ως εξής:
  - i) Για επιχειρήσεις που τηρούν ακριβή βιβλία και στοιχεία πρώτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, τα ακαθάριστα

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

έσοδα εξευρίσκονται με την προσθήκη του μικτού κέρδους στο συνολικό κόστος των εμπορευσίμων αγαθών, χωρίς Φ.Π.Α, τα οποία αγοράστηκαν μέσα στη χρήση ή των έτοιμων προϊόντων που έχουν παραχθεί από τις πρώτες και βοηθητικές ύλες που αγοράστηκαν μέσα στην ίδια χρήση.

- ii) Για επιχειρήσεις που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ, τα ακαθάριστα έσοδα εξευρίσκονται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων.
- iii) Για επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ. ή τα τηρούμενα είναι κατώτερα της προσήκουσας κατηγορίας ή ανεπαρκή ή ανακριβή, τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται εξωλογιστικά, με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που διαθέτει ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για την έκταση της συναλλακτικής δράσης και τις συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης.

Άρθρο 31: Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.

Το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία Β' και Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. εξευρίσκεται λογιστικώς με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, των ακόλουθων εξόδων:

- ❖ Των γενικών εξόδων διαχείρισης, (αμοιβές προσωπικού, ενοίκια κ.α.)

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- ❖ Των δαπανών για τη συντήρηση και επισκευή των επαγγελματικών γενικά εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και αυτοκίνητων οχημάτων
- ❖ Της αξίας των πρώτων και βοηθητικών υλών που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και των άλλων εμπορεύσιμων αγαθών.
- ❖ Των δεδουλευμένων κάθε είδους τόκων δανείων ή πιστώσεων γενικά της επιχείρησης.
- ❖ Των ποσών των κάθε είδους φόρων, τελών και δικαιωμάτων
- ❖ Των ποσών των αποσβέσεων
- ❖ Των μαθηματικών αποθεμάτων των ασφαλιστικών εταιριών, καθώς και των αποθεματικών για την αποκατάσταση του ενεργητικού που, με βάση σύμβαση θα περιέλθει μετά από ορισμένο χρόνο σε τρίτους
- ❖ Της ζημιάς που προήλθε από φθορά ή υποτίμηση κεφαλαίου
- ❖ Το ποσό των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων
- ❖ Των δικαιωμάτων ή αποζημιώσεων που καταβάλλονται σε επιχειρήσεις για τη χρησιμοποίηση τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων σχεδίων, πνευματικής ιδιοκτησίας, μυστικών μεθόδων κ.α.
- ❖ Των εξόδων διανυκτέρευσης σε ξενοδοχείο, αλλοδαπών πελατών, αντιπροσώπων, ειδικών επιστημόνων, διευθυντικών στελεχών
- ❖ Των ποσών που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις προς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης
- ❖ Των δώρων της επιχείρησης προς πελάτες της εφόσον φέρουν την επωνυμία της
- ❖ Το ποσό που καταβάλλει η επιχείρηση για την αγορά ειδικής ενδυμασίας του προσωπικού της

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- ❖ Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για έξοδα κινητής τηλεφωνίας για λογαριασμούς που της ανήκουν.
- ❖ Των δαπανών οργάνωσης ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων για τους εργαζομένους της ή τους πελάτες της
- ❖ Των ποσών που καταβάλλει η επιχείρηση για επιμόρφωση του προσωπικού της πάνω στο αντικείμενο εργασιών της

Οι εκπτώσεις αυτές ενεργούνται με την προϋπόθεση ότι τα ποσά αυτών έχουν αναγραφεί στα βιβλία της επιχείρησης,

Τέλος, το ποσό που απομένει αποτελεί το Καθαρό Εισόδημα από Εμπορικές Επιχειρήσεις.

Άρθρο 32: Εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.

Το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία και στοιχεία πρώτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και των επιχειρήσεων που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία ή έστω αυτά που τηρούν είναι ανακριβή ή ανεπαρκή, προσδιορίζεται εξωλογιστικώς με πολλαπλασιασμό των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης με ειδικούς, κατά γενικές κατηγορίες επιχειρήσεων, συντελεστές καθαρού κέρδους. Σημειώνεται εδώ ότι οι συντελεστές καθαρού κέρδους είναι μοναδικοί για κάθε κατηγορία επιχειρήσεων, περιλαμβάνονται σε ειδικό πίνακα που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και δεν μπορεί να είναι

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ανώτεροι από τα 3/5 των συντελεστών μικτού κέρδους που καθορίζει το Υπουργείο Εμπορίου.

Για τις επιχειρήσεις για τις οποίες τα βιβλία και στοιχεία κρίνονται ανακριβή ο συντελεστής προσαυξάνεται κατά 40%. Επίσης, κατά 40% προσαυξάνεται ο συντελεστής για τις επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία που προβλέπονται γι' αυτές από τον Κ.Β.Σ. στα οποία καταχωρούνται πρωτογενώς οι συναλλαγές ή τηρούν βιβλία κατώτερης κατηγορίας από τα οριζόμενα από τον ίδιο κώδικα. Ειδικά, ο συντελεστής του προηγούμενου εδαφίου δεν προσαυξάνεται όταν η τήρηση βιβλίων προκύπτει από υπέρβαση του ορίου των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης και κατά το πρώτο έτος της υποχρέωσης τήρησης βιβλίων αυτής. Εξαιρετικά, το παραπάνω ποσοστό προσαύξησης διπλασιάζεται εφόσον η ανακρίβεια των βιβλίων και στοιχείων οφείλεται σε έναν τουλάχιστον από τους πιο κάτω λόγους:

1. Στην έκδοση πλαστών ή εικονικών ή στη λήψη εικονικών φορολογικών στοιχείων ως προς την ποσότητα ή την αξία ή στη νόθευση αυτών.
2. Στη μη διαφύλαξη ή μη επίδειξη στον τακτικό φορολογικό έλεγχο των βιβλίων και στοιχείων.
3. Σε περίπτωση εξωλογιστικού προσδιορισμού των καθαρών κερδών επιχειρήσεων της παρ. 1 του άρθρου 31, συγκρίνεται ο συντελεστής που προκύπτει από το λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος με τον συντελεστή που ορίζεται με τα προηγούμενα εδάφια και προσαρμόζεται ο μεγαλύτερος, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του οικείου συντελεστή του πίνακα. Εφόσον τα προκύπτοντα κατά τα ανωτέρω καθαρά κέρδη υπολείπονται των καθαρών κερδών που προσδιορίζονται από τον έλεγχο λογιστικά, ως

τελικά καθαρά κέρδη λαμβάνονται τα λογιστικώς προσδιοριζόμενα, ανεξάρτητα αν αυτά αντιστοιχούν σε συντελεστή ανώτερο του διπλάσιου του οικείου συντελεστή του πίνακα.

Σε κάθε περίπτωση ο συντελεστής καθαρού κέρδους που τελικά εφαρμόζεται ή αντιστοιχεί στα τελικά προσδιοριζόμενα, κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου, καθαρά κέρδη, δεν μπορεί να είναι ανώτερος απ' το 75%.

Άρθρο 33: Ειδικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.

- ❖ Για επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης όταν δεν τηρούνται βιβλία ή αυτά που τηρούνται είναι δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ επιβάλλονται κατώτερα όρια καθαρού εισοδήματος.
- ❖ Στις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης επιβάλλεται ποσό καταβαλλόμενου ετήσιου φόρου, με το οποίο εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση για τη δραστηριότητα αυτή, με βάση το ωφέλιμο φορτίο του αυτοκινήτου.
- ❖ Για επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται ενοικιαζόμενα δωμάτια (έως 7 δωμάτια) ή διαμερίσματα και δεν τηρούν βιβλία ή τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ επιβάλλεται ποσό καταβαλλόμενου ετήσιου φόρου, με το οποίο εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση για τη δραστηριότητα αυτήν.

Άρθρο 34: Εισόδημα τεχνικών επιχειρήσεων.

Το καθαρό κέρδος των τεχνικών επιχειρήσεων βρίσκεται, καταρχήν, εξωλογιστικά, με τη χρήση συντελεστή καθαρού κέρδους στα ακαθάριστα έσοδα αυτών ως εξής:

- ❖ Προκειμένου για επιχειρήσεις που ασχολούνται με την πώληση ανεγειρομένων οικοδομών, με συντελεστή 15% στην αξία των ακινήτων, όπως αυτή προσδιορίζεται για την επιβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτων.
- ❖ Τα καθαρά κέρδη των τεχνικών επιχειρήσεων προσδιορίζονται λογιστικά (για έργα που αναλαμβάνουν από 01.01.2007 και μετά).

Άρθρο 35: Προσδιορισμός ελάχιστου κόστους κατασκευής οικοδομών.

Για τις οικοδομές που ανεγείρονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθιερώνεται σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού του ελάχιστου συνολικού κόστους κατασκευής της οικοδομής και των ελάχιστων ποσοστών συμμετοχής των επιμέρους εργασιών στο συνολικό κόστος αυτής.

Σημειώνεται εδώ ότι ως «κόστος» λαμβάνεται το καθαρό κατασκευαστικό κόστος, το οποίο περιλαμβάνει την αξία αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, με το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας που αναλογεί στην αξία αυτών.

Μετά το πέρας των εργασιών τα πρόσωπα αυτά υποχρεούνται να υποβάλλουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τελικό πίνακα με τα τελικά ποσά κόστους

των επιμέρους εργασιών, τα πλήρη στοιχεία των εργολάβων και προμηθευτών, το συνολικό αριθμό των εκδοθέντων στοιχείων και τη συνολική αξία τους.

Άρθρο 36: Προσδιορισμός ακαθάριστων εσόδων των εργολάβων, υπεργολάβων και γενικά επιτηδευματιών, που εκτελούν οποιαδήποτε επί μέρους εργασία σε ανεγειρόμενες οικοδομές.

Τα ακαθάριστα έσοδα που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του εισοδήματος των εργολάβων, υπεργολάβων και επιτηδευματιών που ανεγείρουν οικοδομές ή εκτελούν οποιαδήποτε επί μέρους εργασία σε ανεγειρόμενη οικοδομή φυσικών ή νομικών προσώπων, δεν μπορεί να είναι κατώτερα από εκείνα που προκύπτουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Τυχόν προκύπτοντα επιπλέον ακαθάριστα έσοδα θεωρείται ότι αφορούν τη χρήση που υποβάλλεται ο τελικός πίνακας που προαναφέρθηκε στο άρθρο 35.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο η διαδικασία καθώς και ο χρόνος υποβολής των δηλώσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της εφαρμογής του άρθρου αυτού.

**Άρθρο 37: Προσδιορισμός εισοδήματος αλλοδαπών
επιχειρήσεων.**

Για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν στην Ελλάδα ως αντικείμενο εργασιών την παραγωγή, συσκευασία κ.λπ., πρώτων υλών, το κέρδος που προκύπτει στην Ελλάδα από πωλήσεις που δεν ενεργούνται από την Ελλάδα εξευρίσκεται με μερισμό του συνολικού κέρδους της επιχείρησης σε μέρη ανάλογα προς τα ακαθάριστα έσοδα της, που προκύπτουν από τις πωλήσεις της.

Για πλοία με ξένη σημαία και αεροσκάφη, που ανήκουν σε αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα, φορολογείται το κέρδος που προκύπτει στην Ελλάδα από τη μεταφορά επιβατών, εμπορευμάτων και λοιπών πραγμάτων γενικά, από ελληνικούς λιμένες και αερολιμένες, μέχρι το λιμένα προορισμού. Ως καθαρό εισόδημα λαμβάνεται ποσοστό 10% των ακαθάριστων εσόδων που πραγματοποιούνται από τις μεταφορές αυτές.

Άρθρο 38: Εισόδημα από διάθεση και αποτίμηση χρεογράφων.

Οι ατομικές επιχειρήσεις, οι ετερόρρυθμες και ομόρρυθμες εταιρίες, οι αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρίες, οι συμμετοχικές ή αφανείς, καθώς και οι κοινοπραξίες της που αποκτούν κέρδη από τις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησης τους, τα οποία προκύπτουν από βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ απαλλάσσονται από το φόρο. Η απαλλαγή παρέχεται με την προϋπόθεση ότι

τα κέρδη εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού με προορισμό το συμψηφισμό μελλοντικών ζημιών πάλι από πωλήσεις μετοχών.

Αν δεν υφίσταται ειδικός λογαριασμός αποθεματικού, η ζημία από πώληση μετοχών σε μία διαχειριστική περίοδο, μεταφέρεται σε χρέωση του λογαριασμού «Αποθεματικά από Χρεόγραφα» και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.

Άρθρο 39: Υπερτιμολογήσεις και υποτιμολογήσεις.

Όταν μεταξύ ημεδαπών επιχειρήσεων ή μεταξύ αλλοδαπής και ημεδαπής επιχείρησης συνάπτονται συμβάσεις αγοραπωλησίας ή παροχής υπηρεσιών και κατά τις συμβάσεις αυτές το τίμημα ή το αντάλλαγμα ορίζεται αδικαιολόγητα σε ποσό ανώτερο ή κατώτερο, κατά περίπτωση, από εκείνο που θα πραγματοποιείτο, αν η σύμβαση γινόταν με άλλο πρόσωπο σύμφωνα και με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, η προκύπτουσα διαφορά θεωρείται κατά τεκμήριο κέρδος της επιχείρησης η οποία εισέπραξε μικρότερο ή πλήρωσε μεγαλύτερο, κατά περίπτωση τίμημα η αντάλλαγμα. Η διαφορά αυτή προσαυξάνει τα καθαρά κέρδη της επιχείρησης που προκύπτουν από τα βιβλία της, χωρίς να επηρεάζει το κύρος των βιβλίων και στοιχείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 40: Έννοια και απόκτηση του εισοδήματος.

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προκύπτει σε κάθε οικονομικό ή γεωργικό έτος, κατά περίπτωση και αποκτάται από την εκμετάλλευση μιας ή περισσότερων γεωργικών επιχειρήσεων κάθε είδους, όπως είναι οι αγροτικές, κτηνοτροφικές, δασικές κ.λπ.

Άρθρο 41: Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.

Το ακαθάριστο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις προσδιορίζεται ως εξής:

1. Όταν η επιχείρηση τηρεί επαρκή και ακριβή βιβλία Γ' κατηγορίας τότε το καθαρό εισόδημα προσδιορίζεται λογιστικά, δηλαδή από το ακαθάριστο εισόδημα της γεωργικής επιχείρησης αφαιρούνται όλες οι δαπάνες και το εισόδημα που προκύπτει είναι το καθαρό εισόδημα.
2. Όταν η επιχείρηση τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, τότε το καθαρό εισόδημα τους προσδιορίζεται τεκμαρτώ με πολλαπλασιασμό των ακαθάριστων εσόδων τους, με ειδικό κατά

κλάδο εκμεταλλεύσεων, συντελεστή καθαρού εισοδήματος (για κάθε κλάδο γεωργικών εκμεταλλεύσεων προβλέπεται ένας μοναδικός συντελεστής καθαρού εισοδήματος). Ως ακαθάριστο εισόδημα λαμβάνεται η αξία των παραγόμενων προϊόντων αποτιμημένα σε €, με βάση όμως τη μέση χονδρική πώληση, στο χρόνο και στον τόπο της παραγωγής τους.

Άρθρο 42: Προσδιορισμός καθαρού γεωργικού εισοδήματος.

Καθαρό γεωργικό εισόδημα, από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα, στην περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων από τα οποία να εξάγεται λογιστικό αποτέλεσμα, θεωρείται αυτό που προσδιορίζεται με την αντικειμενική μέθοδο. Για τον προσδιορισμό αυτό λαμβάνεται υπόψη το καθαρό γεωργικό εισόδημα όπως αυτό υπολογίζεται βάση γενικά παραδεγμένων αρχών της γεωργικής λογιστικής ανά στρέμμα καλλιεργούμενης έκτασης και είδος προϊόντος ή κατά κεφαλή και είδος εκτρεφόμενου ζώου ή κατά άλλη μονάδα παραγωγής για ειδικές περιπτώσεις, επί τον αριθμό των στρεμμάτων ή των εκτρεφόμενων ζώων ή των άλλων μονάδων παραγωγής ή συνδυασμό αυτών. Το γινόμενο αυτού του πολλαπλασιασμού αποτελεί το καθαρό εισόδημα που πρέπει να δηλωθεί από αυτόν που ασκεί την γεωργική δραστηριότητα.

Άρθρο 43: Εκπτώσεις του εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις.

Από το καθαρό γεωργικό εισόδημα, που προσδιορίζεται με την αντικειμενική μέθοδο εκπίπτουν:

- ❖ Το ποσό του καταβαλλόμενου ενοικίου για εκμίσθωση γεωργικής γης.
- ❖ Ποσό ίσο με το 25%, της δαπάνης αγοράς καινούργιου πάγιου εξοπλισμού, που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών της γεωργικής εκμετάλλευσης, εφάπαξ κατά το χρόνο πραγματοποίησης της δαπάνης, χωρίς δυνατότητα έκπτωσης αυτής ολικά ή μερικά, σε επόμενες χρήσεις. Ειδικά για εκείνους που στην αρχή της φορολογικής χρήσεως είναι νέοι αγρότες, το ποσό ανέρχεται σε ποσοστό 50%.

Άρθρο 44: Απαλλαγές του εισοδήματος από γεωργικές επιχειρήσεις.

Από το καθαρό γεωργικό εισόδημα των φυσικών προσώπων που είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, απαλλάσσεται του φόρου ποσό 1.500 €, ενώ αν λαμβάνουν εξισωτικές αποζημιώσεις, το ποσό αυτό ορίζεται σε 3.000 €. Κατ' εξαίρεση στους νέους αγρότες τα προαναφερθέντα ποσά προσαυξάνονται κατά 50% για τα πρώτα πέντε χρόνια υποβολής φορολογικής δήλωσης και κατά 25% τα επόμενα πέντε χρόνια με την προϋπόθεση ότι θα

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

εξακολουθήσουν να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες για μια ακόμη δεκαετία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο 45: Εισόδημα και απόκτηση του.

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι αυτό που προκύπτει κάθε χρόνο από μισθούς , ημερομίσθια, επιχορηγήσεις επιδόματα και γενικά από κάθε παροχή σε χρήμα ή σε είδος που δίνεται ως αντάλλαγμα για την παροχή στο παρόν ή το παρελθόν εξαρτημένης εργασίας ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, το οποίο αποκτούν οι μισθωτοί γενικά και οι συνταξιούχοι.

Επίσης, εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι από την παροχή νομικών υπηρεσιών με πάγια περιοδική αμοιβή, καθώς και οι ξεναγοί.

Τέλος, περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες παροχές:

- ❖ Η αξία των αγαθών που αντιπροσωπεύουν οι χορηγούμενες δωροεπιταγές.
- ❖ Η αξία των χορηγούμενων διατακτικών για την αγορά αγαθών από συμβεβλημένα καταστήματα.
- ❖ Το ποσό του καταβαλλόμενου ενοικίου καθώς και του τεκμαρτού ενοικίου για παροχή κατοικίας.
- ❖ Το καταβαλλόμενο ποσό για οικιακό προσωπικό.
- ❖ Τα επιδόματα θέσεως και ευθύνης.

Άρθρο 46: Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος.

1. Χρόνος απόκτησης του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος αποκτά το δικαίωμα είσπραξης του. Ειδικά, προκειμένου για αποδοχές και συντάξεις που καταβάλλονται σε έτος μεταγενέστερο από το έτος στο οποίο ανάγονται σε μισθωτούς ή συνταξιούχους, με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση θεωρείται ο χρόνος στον οποίο εισπράττονται από τους δικαιούχους.
2. Για τις πρόσθετες αμοιβές και τις αποζημιώσεις που καταβάλλονται από το δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, χρόνος απόκτησης τους είναι αυτός στον οποίο εισπράττονται από τους δικαιούχους.
3. Αν ο δικαιούχος εισπράττει καθυστερημένα δεδουλευμένες αποδοχές σε έτος μεταγενέστερο από το έτος στο οποίο ανάγονται, χρόνος απόκτησης αυτών των αποδοχών είναι πάλι ο χρόνος στον οποίο εισπράττονται.

Άρθρο 47: Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.

Το εισόδημα που καθορίζεται στο άρθρο 45 αποτελεί το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες. Από αυτό αν εκπέσει κάθε ποσό για φόρο ή δικαίωμα υπέρ του δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που βαρύνει αυτό το

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

εισόδημα καθώς και οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, θα προκύψει το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ

Άρθρο 48: Εισόδημα και απόκτηση του.

Εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα είναι οι αμοιβές από την άσκηση οποιουδήποτε από τ' ακόλουθα επαγγέλματα: Δικηγόρου, Συμβολαιογράφου, Μηχανικού Αρχιτέκτονα, Βιολόγου, Ψυχολόγου, Κοινωνιολόγου, Μαίας, Ιατρού, Οδοντιάτρου, Φυσιοθεραπευτή, Κτηνιάτρου, Χημικού, Τοπογράφου, Σχεδιαστή, Γεωπόνου, Γεωλόγου, Δασολόγου, Δικαστικού Επιμελητή, Συγγραφέα, Δημοσιογράφου, Ξεναγού, Μεταφραστή, Διερμηνέα, Καθηγητού ή Δασκάλου, Γλύπτη, Ζωγράφου, Ηθοποιού, Μουσουργού, Χορογράφου-χορευτή, Σκηνογράφου-Σκηνοθέτη, Διακοσμητή, Λογιστή ή Φοροτεχνικού, Οικονομολόγου, Αναλυτή-Προγραμματιστή και Ερευνητή, Διαιτητή, Ελεγκτή ανωνύμων εταιριών, Εκτελεστή διαθήκης, Κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας.

Στο εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα περιλαμβάνονται επίσης:

1. Οι αμοιβές σε αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων και Ιδιωτών για την συμμετοχή τους σε συμβούλια ή επιτροπές του

Δημοσίου, Νομικά πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού δικαίου, ιδρυμάτων, σωματείων και συνεταιρισμών.

2. Η διατροφή στη ή στο σύζυγο που επιδικάστηκε σε αυτούς.
3. Κάθε εισόδημα που δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποια από τις κατηγορίες Α' έως Ζ' του άρθρου 4.

Άρθρο 49: Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.

Ακαθάριστο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέριου επαγγέλματος είναι το συνολικό ποσό των αμοιβών που εισπράττει ο δικαιούχος από την άσκηση του ελευθέριου επαγγέλματος όπως αυτό προκύπτει από τα επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία που τηρούνται από αυτόν.

Από το ακαθάριστο εισόδημα αυτού αφαιρείται κάθε επαγγελματική δαπάνη που βάρυνε το εισόδημα, εφόσον αυτές έχουν καταχωρηθεί στο βιβλίο του υπόχρεου και η καταβολή τους αποδεικνύεται με νόμιμο φορολογικό στοιχείο του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Άρθρο 50: Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος.

Αν ο υπόχρεος δεν τηρεί βιβλία και στοιχεία που ορίζονται από τον Κ.Β.Σ. ή αυτά που τηρεί είναι ανεπαρκή ή ανακριβή, το ακαθάριστο και το καθαρό εισόδημα του, προσδιορίζεται τεκμαρτως. Όσον αφορά τις ακαθάριστες αμοιβές του λαμβάνονται υπόψη όλα εκείνα τα στοιχεία που προσδιορίζουν

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

την επαγγελματική δραστηριότητα και απόδοση του (ειδικότητα, κύκλος εργασιών, πελατεία κ.λπ.). Για τον τεκμαρτό προσδιορισμό τώρα των καθαρών αμοιβών, οι ακαθάριστες αμοιβές πολλαπλασιάζονται με ειδικούς συντελεστές καθαρών αμοιβών, ανάλογα με την κατηγορία του επαγγέλματος.

Στις καθарές αμοιβές προστίθενται επίσης:

- ❖ οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις
- ❖ η αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου του ελεύθερου επαγγελματία
- ❖ τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από επισφαλείς απαιτήσεις που έχουν αποσβεσθεί κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος
- ❖ τα ποσά που έχουν εισπραχθεί για φόρους, τέλη και εισφορές.

Άρθρο 51: Ειδικός προσδιορισμός καθарού εισοδήματος.

Το άρθρο 51 έπαψε να ισχύει από 01/01/2003.

ΜΕΡΟΣ 3^ο:
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ,
ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΚΑΙ
ΑΠΟΔΟΣΗ ΦΟΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 52: Προκαταβολή του φόρου.

Η προκαταβολή του φόρου υπολογίζεται στο άθροισμα του κύριου φόρου και του, τυχόν συμπληρωματικού φόρου επί συντελεστή 55% μείον τους παρακρατηθέντες φόρους.

Άρθρο 53: Μείωση του προκαταβλητέου φόρου.

Σε περίπτωση που τυχόν μειωθεί το εισόδημα σε εμπορικές γενικά επιχειρήσεις ή σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις ή σε ελευθέρια επαγγέλματα κατά 25% και άνω, υπάρχει το δικαίωμα να ζητηθεί με αίτηση, μείωση του προκαταβλητέου φόρου. Η αίτηση υποβάλλεται μέχρι τέλη Σεπτεμβρίου του οικονομικού έτους στο οποίο έγινε η βεβαίωση και αφορά το ποσό του φόρου για τις δόσεις που δεν έγιναν ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Κατά την εκτίμηση της μείωσης του εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη το ποσό των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης στη τρέχουσα περίοδο σε σχέση με το προηγούμενο διαχειριστικό έτος, οι δαπάνες και τα έξοδα καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που πιθανώς μείωσε το κέρδος της τρέχουσας χρήσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 54: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από κινητές αξίες.

Στα διανεμόμενα κέρδη των ημεδαπών ανωνύμων εταιριών, με τη μορφή μερισμάτων, προμερισμάτων, αμοιβών και ποσοστών, εκτός μισθού, των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των διευθυντών καθώς και των αμοιβών εργατοϋπαλληλικού προσωπικού, ουδεμία παρακράτηση φόρου ενεργείται, ως φορολογούμενα τα εισοδήματα αυτά στο όνομα του νομικού προσώπου.

Στα εισοδήματα από υπεραπόδοση επενδύσεων των μαθηματικών αποθεμάτων που σχηματίζονται για ασφαλίσεις ζωής ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15%, εξαντλούμενης της φορολογικής υποχρέωσης του δικαιούχου για τα εισοδήματα αυτά.

Τέλος, στα λοιπά εισοδήματα των άρθρων 24 και 25 ενεργείται παρακράτηση, έναντι του φόρου που αναλογεί, με συντελεστή 20%.

Άρθρο 55: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

Στο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις η παρακράτηση του φόρου ενεργείται ως εξής:

1. Στους μισθούς που καταβάλλει στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της μία ανώνυμη εταιρία, παρακρατείται φόρος στο ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών εισφορών και των αναλογούντων τελών χαρτοσήμου. Ο συντελεστής παρακράτησης ορίζεται εδώ σε 25%.
2. Στα εισοδήματα εργοληπτών κατασκευής κάθε είδους τεχνικών έργων και ενοικιαστών δημοσίων, δημοτικών, κοινοτικών ή λιμενικών προσόδων με συντελεστή 3% που υπολογίζεται στην αξία του κατασκευαζόμενου έργου ή του μισθώματος. Έως 31.12.2010 το ποσοστό αυτό είναι 1%.
3. Δημόσιες υπηρεσίες και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου καθώς και επιχειρήσεις ή ελεύθεροι επαγγελματίες, που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. όταν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση καταβάλλουν σε τρίτους αμοιβές ή άλλες κάθε είδους παροχές μη έμμισθης υπηρεσίας, οφείλουν να παρακρατούν κατά τη καταβολή της αμοιβής φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό αυτής.

Άρθρο 56: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις.

Άρθρο 57: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ο φόρος παρακρατείται από εκείνον, που απασχολεί κατά σύστημα έμμισθο ή ημερομίσθιο προσωπικό, είτε καταβάλλει συντάξεις, επιχορηγήσεις και κάθε άλλη παροχή. Η παρακράτηση ενεργείται κατά τη καταβολή και ο φόρος υπολογίζεται ως εξής:

1. Στους συνταξιούχους και στους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό ή με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες με σχέση μίσθωσης εργασίας πάνω από ένα έτος στον ίδιο εργοδότη ή με σχέση μίσθωσης εργασίας αορίστου χρόνου, μετά από προηγούμενη αναγωγή του μισθού ή της σύνταξης ή του ημερομισθίου σε ετήσιο καθαρό εισόδημα υπολογίζεται έπειτα ο φόρος που αναλογεί με βάση τη κλίμακα φόρου του άρθρου 9.
2. Στους αμειβόμενους με ημερομίσθιο όταν παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου αλλά διάρκειας μικρότερης του έτους ορίζεται συντελεστής φόρου τρία τοις εκατό για ημερομίσθιο άνω των είκοσι τεσσάρων €.

3. Στις ακαθάριστες αμοιβές για υπερωρίες, επιχορηγήσεις, επιδόματα και κάθε είδους πρόσθετες αμοιβές γίνεται παρακράτηση είκοσι τοις εκατό.
4. Στα αναδρομικά εισοδήματα παρακρατείται φόρος είκοσι τοις εκατό.
5. Στο καθαρό ποσό των συντάξεων ή άλλων παροχών παρόμοιας φύσης που καταβάλλονται από τα ταμεία και δεν εμπίπτουν στη περίπτωση α, ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή πέντε τοις εκατό αν το καθαρό ποσό της αμοιβής υπερβαίνει τις 2.500 € και σε 10% αν το ποσό υπερβαίνει τις 4.500 € ετησίως.

Άρθρο 58: Παρακράτηση φόρου στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών.

Στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέρου επαγγέλματος ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό των αμοιβών αυτών. Ο φόρος παρακρατείται από τις δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις, τράπεζες, οργανισμούς, από συλλόγους γενικά και ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και από επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, κατά την καταβολή των αμοιβών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΑΠΟΔΟΣΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 59: Απόδοση φόρου με τριμηνιαίες δηλώσεις.

Όσοι παρακρατούν φόρο, (συγκεκριμένα αυτοί που αναφέρονται στα άρθρα 14 και 55 έως 58) υποχρεούνται να αποδίδουν αυτόν με εφάπαξ καταβολή στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της έδρας τους μέχρι την 20ή ημέρα των μηνών Μαρτίου, Μαΐου, Ιουλίου, Σεπτεμβρίου, Νοεμβρίου και Ιανουαρίου κάθε έτους με προσωρινή δήλωση, η οποία περιλαμβάνει τα ακαθάριστα ποσά που έχουν καταβληθεί στο προηγούμενο ημερολογιακό δίμηνο και το φόρο που παρακρατήθηκε.

Άρθρο 60: Απόδοση του φόρου με μηνιαίες δηλώσεις.

Όσοι παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 υποχρεούνται να αποδίδουν αυτόν εφάπαξ, με την υποβολή δήλωσης στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, στην περιφέρεια της οποίας έγινε η καταβολή των ποσών για τα οποία παρακρατήθηκε ο φόρος, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση φόρου μήνα.

Επιπλέον, όσοι παρακρατούν φόρο σε αλλοδαπές εταιρίες και οργανισμούς που αναλαμβάνουν δημόσια ή τεχνικά έργα στην Ελλάδα καθώς και σε πρόσωπα που εκλέγονται για τον πρώτο και δεύτερο βαθμό της

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

τοπικής αυτοδιοίκησης, υποχρεούνται να αποδίδουν αυτόν με σχετική δήλωση, που πρέπει να υποβάλλουν μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα στη Δ.Ο.Υ στην περιφέρεια της οποίας έγινε η καταβολή των ποσών για τα οποία παρακρατήθηκε ο φόρος, ο οποίος αποδίδεται εφάπαξ με την υποβολή της οικείας δήλωσης.

ΜΕΡΟΣ 4^ο:
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΤΟΥ
ΦΟΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΔΗΛΩΣΗ-ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 61: Υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ ΥΠΟΒΑΛΟΥΝ:

- ❖ Ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος:
  - ✓ Όσοι έχουν ετήσιο εισόδημα πραγματικό ή τεκμαρτό πάνω από 3.000 €. Όσοι έχουν εισόδημα μικρότερο από 3.000 € αλλά περιλαμβάνεται σε αυτό ζημιά από εμπορική ή γεωργική επιχείρηση, την οποία δικαιούνται να συμψηφίσει.
  - ✓ Οι μισθωτοί και συνταξιούχοι, αποκλειστικά εάν το ετήσιο εισόδημα τους υπερβαίνει τα 6.000 € και δεν συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις.
  - ✓ Οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες εάν έχουν καθαρό γεωργικό εισόδημα πάνω από 3.000 €.
  - ✓ Οι κάτοικοι εξωτερικού που αποκτούν γεωργικό εισόδημα.
- ❖ Ανεξάρτητα αν υπάρχει ή όχι φορολογητέο εισόδημα:
  - ✓ Τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν και γεωργικό εισόδημα, χωρίς να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, ανεξάρτητα από το ύψος του γεωργικού εισοδήματος ή τυχόν επιδοτήσεων ή ύψος επιστρεφόμενου Φ.Π.Α..
  - ✓ Οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες που παίρνουν επιδοτήσεις 1.500 € ή 2.250 € για προϊόντα φυτικής ή ζωικής παραγωγής αντίστοιχα, καλλιεργητικά δάνεια πάνω από 5.900 € ή το

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού τους την 31/12 κάθε έτους από τη λήξη του δανείου είναι πάνω από 5.900 €.

- ✓ Όποιοι είναι κύριοι, επικαρπωτές, νομείς ή κάτοχοι γεωργικής γης την οποία καλλιεργούν με θερμοκήπια εφόσον είναι πάνω από δύο στρέμματα, καθώς και όσοι εισέπραξαν μέσα στο έτος φορολογίας επιστροφή Φ.Π.Α. πάνω από 881 €.
- ✓ Όσοι απέκτησαν ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από ενοίκια πάνω από 600 €.
- ✓ Οι ελεύθεροι επαγγελματίες και όσοι ασκούν ατομική επιχείρηση ή συμμετέχουν σε προσωπική εταιρία, Ε.Π.Ε., κοινοπραξία και αστική εταιρία που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα.
- ✓ Όσοι πουλούν αγαθά πλανοδίως ή στις λαϊκές αγορές.
- ✓ Όποιος κατοικεί σε οικοδομή μεγαλύτερη από 200 τ.μ. ή διαθέτει και μία ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από 150 τ.μ..
- ✓ Όσοι αγοράζουν ακίνητο ή κτίζουν οικοδομή (περιλαμβάνονται και οι κάτοικοι εξωτερικού).
- ✓ Όσοι είναι κύριοι ή κάτοχοι επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης (εκτός από αγροτικό ημιφορτηγό) ή αυτοκίνητο μικτής χρήσης ή αυτοκινήτου τύπου jeep ή αεροσκάφους, κότερου ή θαλαμηγού ή σκαφών αναψυχής καθώς και όσοι έχουν στη διάθεση τους για ατομικές ή οικογενειακές τους ανάγκες τέτοιου είδους μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν είτε στη σύζυγο τους είτε στα μέλη που τους βαρύνουν είτε σε εταιρίες

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

στις οποίες μετέχουν ως εταίροι, διαχειριστές εταίροι ή είναι πρόεδροι ή διοικητές.

- ✓ Δήλωση υποβάλλει όποιος κληθεί εγγράφως από τον προϊστάμενο της εφορίας (στη περίπτωση αυτή υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση μέσα σε τριάντα ημέρες από την ημερομηνία επίδοσης της πρόσκλησης).

Άρθρο 62: Προθεσμία υποβολής και περιεχόμενο της δήλωσης.

Η δήλωση υποβάλλεται σε δύο αντίτυπα, αυτοπροσώπως από τον υπόχρεο ή από πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί από αυτόν, στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ που είναι αρμόδιος μέχρι την 1η Μαρτίου του οικείου οικονομικού έτους και πραγματοποιείται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) του φορολογούμενου.

Μαζί με την ετήσια δήλωση ο υπόχρεος υποβάλλει και δήλωση με τα στοιχεία των ακινήτων που του ανήκουν κατά πλήρες δικαίωμα ιδιοκτησίας ή έχει δικαίωμα χρήσης ή οίκησης σε αυτά.

Με αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος ελέγχου αυτών των δικαιολογητικών, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 63: Αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Αρμόδιος για τη παραλαβή, τον έλεγχο των δηλώσεων και γενικά για την επιβολή του φόρου είναι ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας της κατοικίας του φορολογουμένου.

Κατ' εξαίρεση για:

- ❖ Για τα πρόσωπα που ασκούν ατομική εμπορική επιχείρηση ή είναι ελεύθεροι επαγγελματίες, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. της έδρας της κύριας επιχείρησής τους.
- ❖ Για κατοίκους αλλοδαπής που έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση στην Ελλάδα, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας Κατοίκων Εξωτερικού.
- ❖ Για σχολάζουσα κληρονομία ή σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου πριν την επίδοση της δήλωσης, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας στην οποία κατοικούσε.

Άρθρο 64: Δήλωση εταιριών, κοινοπραξιών και κοινωνιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα.

Οι εταιρίες ή οι κοινωνίες, κοινοπραξίες που τηρούν βιβλία πρώτης κ δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή δεν τηρούν καθόλου βιβλία υποβάλλουν

δήλωση φόρου εισοδήματος μέχρι την 1η Απριλίου ενώ αν τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας υποβάλλουν δήλωση μέσα σε τρεισήμισι μήνες από την ημερομηνία λήξης της διαχειριστικής περιόδου.

Αρμόδιος για την παραλαβή, τον έλεγχο των δηλώσεων και γενικά για την επιβολή του φόρου είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα των υποχρεων. Τα ποσά του φόρου, της προκαταβολής και των τελών ή εισφορών που οφείλονται με βάση τη δήλωση του άρθρου αυτού καταβάλλονται σε οκτώ ίσες μηνιαίες δόσεις από την λήξη προθεσμίας υποβολής της δήλωσης.

Άρθρο 65: Μεταγραφή δηλώσεων.

Οι δηλώσεις που επιδίδονται στον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, καταχωρίζονται από αυτόν σε βιβλία μεταγραφής δηλώσεων με βάση τη χρονολογική σειρά επίδοσης τους.

Άρθρο 66: Φορολογικός έλεγχος.

Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ ελέγχει την ακρίβεια των επιδιδόμενων δηλώσεων και προβαίνει σε έρευνα για την εξακρίβωση των υποχρεων που δεν έχουν υποβάλει δήλωση. Για το σκοπό αυτόν δικαιούται :

1. Να ζητά από τον υπόχρεο να δώσει μέσα σε σύντομη και τακτή προθεσμία , τις αναγκαίες διευκρινήσεις και να προσκομίσει κάθε

λογαριασμό και κάθε στοιχείο που είναι χρήσιμο για τον καθορισμό του εισοδήματος.

2. Να ζητά από τις δημοτικές ή δημόσιες αρχές, από τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή τις τράπεζες οποιοσδήποτε πληροφορίες θεωρεί αναγκαίες για τη διευκόλυνση του έργου του.
3. Να ενεργεί οποιαδήποτε επιτόπια εξέταση που θα κρίνει αναγκαία.

Άρθρο 67: Προσωρινός φορολογικός έλεγχος.

Επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες των οποίων το καθαρό εισόδημα εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31 και 49 αντίστοιχα και δεν έχουν υπαχθεί σε οριστικό έλεγχο, μπορεί να υπαχθούν σε προσωρινό έλεγχο για το μερικό προσδιορισμό του εισοδήματος τους.

Ο έλεγχος αυτός διατάσσεται από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ για ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα θέματα και αντικείμενα του πλήρους και οριστικού φορολογικού ελέγχου. Επίσης, ο ίδιος δικαιούται να ελέγξει τα στοιχεία των δηλώσεων στα στοιχεία και βιβλία που τηρήθηκαν καθώς και την επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου για να διαπιστώσει για παράδειγμα αν υπολογίστηκαν οι εκπτώσεις από το εισόδημα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ή αν το δηλωθέν εισόδημα ανταποκρίνεται στη πραγματικότητα.

Η ενέργεια προσωρινού ελέγχου (ακόμη και αν το προσωρινό φύλλο έγινε οριστικό) δεν αποκλείει την ενέργεια και δεύτερου προσωρινού ελέγχου

και την έκδοση συμπληρωματικού φύλλου ελέγχου αν υπάρξουν βάσιμες υπόνοιες ότι δεν δηλώθηκε ή δηλώθηκε ανακριβώς φορολογητέα ύλη.

Άρθρο 68: Έκδοση φύλλων έλεγχου.

Με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας εκδίδει φύλλα ελέγχου προσδιορισμού του φόρου τόσο σε αυτούς που έχουν επιδώσει όσο και σε αυτούς που παρέλειψαν να επιδώσουν δηλώσεις. Φύλλα ελέγχου εκδίδονται και σε περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ζημία από εμπορική επιχείρηση, γεωργική εκμετάλλευση ή ελεύθερο επάγγελμα. Τα φύλλα ελέγχου καταχωρίζονται στο βιβλίο μεταγραφής φύλλων ελέγχου με βάση τη χρονολογική σειρά έκδοσης τους.

Άρθρο 69: Κοινοποίηση φύλλων ελέγχου.

Αντίγραφο του φύλλου ελέγχου, που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, κοινοποιείται στον υπόχρεο μαζί με τη σχετική έκθεση ελέγχου. Αν ο φορολογούμενος έχει διορίσει αντίκλητο στην έδρα της Δ.Ο.Υ, η κοινοποίηση μπορεί να γίνει σε αυτόν. Σε περίπτωση πτώχευσης η κοινοποίηση γίνεται στο σύνδικο και τον πτωχό ενώ σε περίπτωση θανάτου του φορολογούμενου στους κληρονόμους του. Όταν η δήλωση περαιωθεί ως ειλικρινής, η γνωστοποίηση του φύλλου ελέγχου στον υπόχρεο γίνεται με απλή ταχυδρομική επιστολή.

Άρθρο 70: Διοικητική επίλυση της διαφοράς.

1. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος αμφισβητήσει την ορθότητα του φύλλου ελέγχου μπορεί να προτείνει τη διοικητική επίλυση της διαφοράς μεταξύ αυτού και του αρμόδιου προϊσταμένου της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας.
2. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ εφόσον κρίνει ότι τα αίτημα είναι βάσιμο μπορεί να αποδεχθεί την ακύρωση του φύλλου ελέγχου ή τον περιορισμό της φορολογητέας ύλης.
3. Η υπογραφή της σχετικής πράξης γίνεται από ειδικό πληρεξούσιο με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής από την κατά το νόμο αρμόδια αρχή.

Άρθρο 71: Δικαστικός συμβιβασμός.

Δικαστικός συμβιβασμός για την επίλυση της διαφοράς είναι δυνατός σε όσες περιπτώσεις προβλέπει ο νόμος. Όταν η υπόθεση εξεταστεί δικαστικώς θα πρέπει να είναι παρόντες οι διάδικοι οι οποίοι οφείλουν να έχουν καταθέσει δήλωση στο γραμματέα του δικαστηρίου τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση. Η δήλωση καταχωρείται στα πρακτικά και η απόφαση είναι αμετάκλητη.

Υπάρχουν περιπτώσεις βέβαια που μπορεί να βελτιωθεί ή να συμπληρωθεί η δήλωση που κατατέθηκε αρκεί να το ζητήσει ο ένας διάδικος.

Αν έχουμε περίπτωση ομοδικίας η πρόταση γίνεται από κοινού από τους ομόδικους, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει τον χωρισμό.

Δεύτερη πρόταση από τον ίδιο διάδικο και στον ίδιο βαθμό δικαιοδοσίας δεν συγχωρείται.

Άρθρο 72: Μεταφορά φορολογητέας ύλης.

Αν φορολογητέα ύλη έχει περιληφθεί από το φορολογούμενο σε διαχειριστικό έτος άλλο από αυτό στο οποίο ανήκει, ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας προβαίνει σε ανάλογη τροποποίηση των φορολογικών εγγράφων των ετών, τα οποία αφορά.

Αν η φορολογική εγγραφή του έτους, στο οποίο ανήκει η φορολογητέα ύλη, έχει γίνει τελεσίδικη, αυτή δεν τροποποιείται, άλλα ο κύριος φόρος που αναλογεί, προστίθεται στο φόρο του κρινόμενου έτους, προσαυξημένος με τον τυχόν πρόσθετο φόρο.

Προσαύξηση ή πρόστιμο ή κατά περίπτωση εκπίπτει από το φόρο αυτού του έτους. Αν τα ποσά που προστίθενται στο κρινόμενο έτος αντιπροσωπεύουν δαπάνες ή εκπτώσεις ή αφορολόγητα ποσά που ανήκουν σε προηγούμενα διαχειριστικά έτη ή έσοδα τα οποία έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία σε προηγούμενα διαχειριστικά έτη, δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος, προσαύξηση ή πρόστιμο στο φόρο ο οποίος αναλογεί σε αυτά τα ποσά που προστίθενται στο κρινόμενο έτος.

Άρθρο 73: Επιβράβευση ειλικρίνειας.

Αν μετά από τον έλεγχο που αναφέρεται στο άρθρο 66, οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος κρίνονται ειλικρινής παρέχεται σε αυτούς ύστερα από αίτηση τους εφάπαξ χρηματοδότηση από τις εμπορικές τράπεζες μέχρι το ποσό των άμεσων και έμμεσων φόρων, των τελών και εισφορών που προκύπτουν από τις δηλώσεις τους, με τους όρους που προβλέπονται κάθε φορά για τα μεσοπρόθεσμα βιοτεχνικά δάνεια.

Για τις ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες και περιορισμένης ευθύνης εταιρίες, τις κοινοπραξίες, κοινωνίες και αστικές εταιρίες κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η μείωση του φόρου παρέχεται στα φυσικά πρόσωπα που είναι μέλη τους και η χρηματοδότηση στο νομικό πρόσωπο ή στην ένωση προσώπων.

Άρθρο 74: Βεβαίωση του φόρου.

Ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας βεβαιώνει το φόρο, αρχικό ή πρόσθετο, κατά περίπτωση που προκύπτει:

- ✓ Βάσει των δηλώσεων που υποβάλλονται.
- ✓ Βάσει των φύλλων ελέγχου που αναφέρονται στο άρθρο 68, εφόσον αυτά έχουν οριστικοποιηθεί με διοικητική επίλυση της διαφοράς ή λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής.

- ✓ Βάσει οριστικών αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων ή πρακτικών δικαστικού συμβιβασμού.

Για τη βεβαίωση του φόρου, ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ συντάσσει χρηματικό κατάλογο μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη λήξη του μήνα που αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης.

Άρθρο 75: Ακύρωση ή τροποποίηση οριστικής εγγραφής.

Το φύλλο ελέγχου που οριστικοποιήθηκε επειδή δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο, καθώς και αυτό που αφορά δήλωση η οποία κρίθηκε ειλικρινής, δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί, κατά περίπτωση για έναν από τους παρακάτω λόγους:

1. Για ολική ή μερική έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης.
2. Αν ο φορολογούμενος δεν έλαβε γνώση του φύλλου ελέγχου.
3. Αν ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ που έχει εκδώσει το φύλλο ελέγχου δεν είχε αρμοδιότητα να επιληφθεί στη φορολογία.
4. Για λογιστικό λάθος.
5. Για εσφαλμένο προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος και του φόρου που αναλογεί σε αυτό.

Για την ακύρωση ή τροποποίηση του φύλλου ελέγχου αποφασίζει ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., με τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου επιθεωρητή, ύστερα από αίτηση του φορολογούμενου.

ΜΕΡΟΣ 5^ο:
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ-
ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ-
ΑΠΟΡΡΗΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 76: Αλλαγή κατοικίας ή έδρας.

Αν ο υπόχρεος σε δήλωση μεταβάλλει την κατοικία ή τη διαμονή του έχει υποχρέωση να υποβάλλει, μέχρι τη λήξη του οικείου έτους, στον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας που είναι αρμόδιος πριν από τη μεταβολή, τη δήλωση που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 5 της 1027411/842/ΔΜ/26.2.1998 (ΦΕΚ 193Β') απόφασης του Υπουργού οικονομικών, για τον τόπο της νέας κατοικίας ή διαμονής του. Το ίδιο ισχύει και για αλλαγή της έδρας της κύριας επιχείρησης ή του επαγγέλματος.

Αν δεν υποβληθεί δήλωση, αρμοδίως επιλαμβάνεται για την επιβολή του φόρου ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ που ήταν πριν από τη μεταβολή, ενώ αν υποβληθεί ανακριβής δήλωση επιβάλλεται πρόστιμο.

Άρθρο 77: Υποχρεώσεις εκμισθωτών ακινήτων.

Ιδιωτικά έγγραφα μίσθωσης ακινήτων ασχέτως ποσού μισθώματος ή γεωργικών ακινήτων, εφόσον το μίσθωμα υπερβαίνει τα 100 € κατά μήνα, προσκομίζονται από τον εκμισθωτή ή μισθωτή για θεώρηση μέσα σε 30 μέρες από τη σύνταξη τους, στον προϊστάμενο οποιασδήποτε Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας.

Τα έγγραφα αυτά υποβάλλονται σε δύο αντίγραφα, ένα επιστρέφει θεωρημένο σε αυτόν που τα προσκόμισε και ένα παραμένει στην Δ.Ο.Υ.

Στην περίπτωση που μεταβιβασθεί η κυριότητα ακινήτου, ο νέος κύριος είναι αλληλεγγύως και εξολοκλήρου συνυπεύθυνος με τον προκάτοχο για την πληρωμή του φόρου των τριών (3) μηνών, πριν από τη μεταβίβαση, ετών, που αναλογεί επιμεριστικά στο εισόδημα του ακινήτου που μεταβιβάστηκε. Ίδια υποχρέωση υπάρχει για το χαρτόσημο και τα τέλη ύδρευσης.

Όσοι δεν προσκομίζουν τα έγγραφα μίσθωσης ακινήτου για θεώρηση ή τα προσκομίζουν εκπρόθεσμα υπόκεινται σε πρόστιμο.

Άρθρο 78: Υποχρεώσεις μισθωτών ακινήτων και θαλάσσιων σκάφων αναψυχής.

Οι μισθωτές ακινήτων πάσης φύσεως, καθώς και θαλάσσιων σκαφών αναψυχής, έχουν υποχρέωση να δηλώνουν αναλυτικά κάθε οικονομικό έτος, με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, τα ενοίκια που κατέβαλαν κατά το αμέσως προηγούμενο ημερολογιακό έτος για τις μισθώσεις αυτές, το ονοματεπώνυμο του εκμισθωτή, τον αριθμό φορολογικού μητρώου και τη διεύθυνση κατοικίας του.

Επίσης, έχουν υποχρέωση να δηλώνουν και το ποσό που κατέβαλαν για την ανέγερση οικοδομής σε έδαφος ξένης κυριότητας, όταν έχει συμφωνηθεί να περιέλθει στον εκμισθωτή η κυριότητα της οικοδομής μετά τη λήξη της σύμβασης.

Άρθρο 79: Υποχρεώσεις κομιστών τίτλων.

- ❖ Οι κύριοι μετοχών και ομολογιών, όταν εξαργυρώνουν τις μερισματαποδείξεις και τα τοκομερίδια τους, έχουν υποχρέωση να παρίστανται αυτοπροσώπως ή με ειδικό πληρεξούσιο τους, που εξουσιοδοτείται και με απλή επιστολή.
- ❖ Κομιστές ανώνυμων μετοχών που δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο έχουν υποχρέωση, κατά την εξαργύρωση των μερισματαποδείξεων, να υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση ότι είναι κύριοι ή επικαρπωτές των μετοχών.
- ❖ Η μεταβίβαση εν ζωή ή λόγω θανάτου ονομαστικών ή ανώνυμων μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών πραγματοποιείται αποκλειστικώς με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με ιδιωτικό έγγραφο θεωρημένο από τον προϊστάμενο της οικείας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

Με αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες καθώς και οι περιπτώσεις που η πιο πάνω μεταβίβαση μπορεί να γίνει και με άλλο τρόπο.

Άρθρο 80: Υποχρεώσεις οφειλετών τόκων.

Κάθε πρόσωπο που οφείλει τόκους οι οποίοι φορολογούνται, έχει υποχρέωση, μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία που οι τόκοι θα γίνουν ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί, να το γνωστοποιήσει στον προϊστάμενο της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας, που είναι αρμόδιος για τη φορολογία του πιστωτή.

Η γνωστοποίηση γίνεται με υπεύθυνη δήλωση από την οποία προκύπτει το ονοματεπώνυμο και η κατοικία ή η έδρα του πιστωτή, το ποσό του δανείου, η τοκοφόρος περίοδος, το επιτόκιο, οι τόκοι που αναλογούν στο δάνειο και ο χρόνος που αυτοί έγιναν απαιτητοί. Οι εμπορικές επιχειρήσεις, την πιο πάνω υπεύθυνη δήλωση την υποβάλλουν μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής τους περιόδου.

Άρθρο 81: Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων,

υποθηκοφυλάκων, τραπεζών κλπ..

1. Οι συμβολαιογράφοι έχουν υποχρέωση να αρνηθούν τη σύνταξη συμβολαιογραφικών πράξεων εξόφλησης τόκων ή κεφαλαίου δανείου ή οποιασδήποτε απαίτησης, γενικά, στην περίπτωση που ο οφειλέτης δεν τους προσκομίσει θεωρημένο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας αντίγραφο της υπεύθυνης δήλωσης. Αντίγραφα των συμβολαίων εξόφλησης τόκων οφείλουν οι

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

συμβολαιογράφοι να στέλνουν μέσα στον επόμενο μήνα από τη σύνταξή τους, στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., που είναι αρμόδιος για τη φορολογία του πιστωτή.

2. Προκειμένου να γίνει εξάλειψη υποθήκης ή προσημείωσης με βάση δικαστική απόφαση, ο αρμόδιος υποθηκοφύλακας, εφόσον διαπιστώσει ότι ή εμπράγματος ασφάλεια αφορά απαίτηση έντοκη από σύμβαση, νόμο ή δικαστική απόφαση, οφείλει να αρνηθεί την εξάλειψη της σχετικής υποθήκης ή προσημείωσης με βάση τη δικαστική απόφαση, αν δεν του προσκομιστεί και βεβαίωση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., από την οποία να προκύπτει ότι υποβλήθηκε σε αυτόν αντίγραφο της πιο πάνω δικαστικής απόφασης.
3. Τράπεζες και όσοι ενεργούν εξαργύρωση μερισμάτων και τοκομεριδίων, υποχρεούνται να εξακριβώνουν την ταυτότητα, τη διεύθυνση και το επάγγελμα του εξαργυρόντος και να τηρούν ακριβή σημείωση του ποσού των μερισμάτων και τοκομεριδίων που εξαργυρώνονται.

Άρθρο 82: Υποχρεώσεις υπηρεσιών.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την έκδοση οικοδομικών αδειών υποχρεώνονται να στέλνουν αντίγραφα των αδειών που εκδίδουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ που υπάγεται ο ιδιοκτήτης της οικοδομής στο τέλος κάθε τριμήνου για τις άδειες που εκδόθηκαν μέσα στο τρίμηνο αυτό.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι οργανισμοί και οι τράπεζες υποχρεούνται να υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τους ελεύθερους επαγγελματίες και επιτηδευματίες συντελώντας με αυτό τον τρόπο στο έργο των οικονομικών υπηρεσιών.

Ορκωτοί ελεγκτές, που ενεργούν έλεγχο στις ανώνυμες εταιρίες, υποχρεούνται να αναγράφουν τις οποιεσδήποτε παραβάσεις των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας, που διαπιστώνουν κατά τον έλεγχο, στο οικείο πιστοποιητικό ελέγχου, το οποίο πρέπει να κοινοποιούν στη Διεύθυνση Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.

Κρατικές υπηρεσίες ή κρατικοί φορείς, αρμόδιοι για την έγκριση και καταβολή επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων σε δικαιούχους, αναγράφουν υποχρεωτικά στις εγκριτικές ή διαπιστωτικές πράξεις που συντάσσουν, εκτός των λοιπών στοιχείων των δικαιούχων και τον αριθμό φορολογικού μητρώου και την αρμόδια για τη φορολογία του δικαιούχου Δ.Ο.Υ.

Άρθρο 83: Υποχρεώσεις εκείνων που ενεργούν παρακράτηση φόρων.

Όσοι έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο έχουν υποχρέωση να χορηγούν σε αυτούς από τους οποίους έγινε η παρακράτηση, βεβαίωση, στην οποία αναγράφουν το φορολογούμενο εισόδημα και το φόρο που παρακρατήθηκε. Ίδια υποχρέωση υπάρχει και στις περιπτώσεις που δεν

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

προκύπτει φόρος για παρακράτηση. Η βεβαίωση αυτή χορηγείται μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου στους δικαιούχους.

Αν πρόκειται για εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, ο υπόχρεος χορηγεί μία βεβαίωση σε κάθε δικαιούχο στην οποία αναγράφει τις τακτικές αποδοχές και τις προσθετές αμοιβές, φορολογητέες ή απαλλασσόμενες. Τέλος, υποβάλλει ένα αντίγραφο της βεβαίωσης στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ, μαζί με την ετήσια οριστική δήλωση μισθωτών υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ - ΑΠΟΡΡΗΤΟ

Άρθρο 84: Παραγραφή.

Η κοινοποίηση φύλλου ελέγχου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 69, δεν μπορεί να γίνει μετά την πάροδο πενταετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο λήγει η προθεσμία για την επίδοση της δήλωσης. Το δικαίωμα του Δημοσίου για επιβολή του φόρου παραγράφεται μετά το πέρας της πενταετίας.

Άρθρο 85: Φορολογικό απόρρητο.

Οι φορολογικές δηλώσεις, τα φορολογικά στοιχεία, οι εκθέσεις, οι πράξεις προσδιορισμού των αποτελεσμάτων, τα φύλλα ελέγχου, οι αποφάσεις του προϊσταμένου της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας και κάθε στοιχείο του φακέλου που έχει σχέση με τη φορολογία ή άπτεται αυτής είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίηση τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από το φορολογούμενο τον οποίο αφορούν αυτά.

Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ συντάσσει κάθε έτος με βάση τις δηλώσεις που του επιδίδονται, κατάλογο φορολογούμενων με όλα τα στοιχεία όπως επωνυμία, συνολικό εισόδημα και φόρο που αναλογεί σε αυτό, για κάθε

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

υπόχρεο. Ο συγκεκριμένος κατάλογος μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε τρίτο που αποδεδειγμένα έχει έννομο συμφέρον.

ΜΕΡΟΣ 6^ο:
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΠΟΙΝΙΚΕΣ
ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ-ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 86: Πρόσθετοι φόροι.

Άρθρο 87: Πρόστιμα.

Άρθρο 88: Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από
ακίνητα.

Άρθρο 89: Κυρώσεις σε όσους δεν δηλώνουν το εισόδημα από
ακίνητα.

Άρθρο 90: Κυρώσεις για τη μη υποβολή ή ανακριβή υποβολή
δήλωσης.

Άρθρο 91: Αναστολή λειτουργίας καταστημάτων
επιτηδευματιών .

Άρθρο 92: Διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου σε
περίπτωση φοροδιαφυγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 93: Αδικήματα φοροδιαφυγής.

Άρθρο 94: Ποινικές κυρώσεις σε υπερτιμολογήσεις και υποτιμολογήσεις.

Άρθρο 95: Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για μη απόδοση παρακρατούμενων φόρων.

Άρθρο 96: Ποινικές κυρώσεις για άλλες πράξεις φοροδιαφυγής.

Άρθρο 97: Μη επιβολή κυρώσεων.

- Το άρθρο 56 καταργήθηκε από 01.01.2005.
- Τα ΆΡΘΡΑ 86 έως 97 έπαψαν να ισχύουν από 11.09.1997 και ισχύει ο νόμος 2523/11.09.1997.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ ΤΟΤΣΗ Ν. ΧΡΗΣΤΟΥ, “ΚΩΔΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ”, ΑΘΗΝΑ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΜΙΣΟΣ, 1986.
- ✓ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ & ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗ ΑΝΤΩΝΗ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ “ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ & ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ”, ΑΘΗΝΑ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ELFORIN, 2007.
- ✓ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ Δ., ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ Δ., ΤΖΙΜΑ Γ., ΧΑΤΖΑΚΗ Γ., “ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ”, ΑΘΗΝΑ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΙΒΑ, 2008.

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ INTERNET

- ✓ www.e-forologia.gr
- ✓ www.gus.gr